

**Chambre
des Représentants**

SESSION 1964-1965

10 NOVEMBRE 1964

BUDGET

**du Ministère de la Justice
pour l'exercice 1965.**

RAPPORT

FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION DE LA JUSTICE (1)
PAR M. TERWAGNE.

SOMMAIRE

	Page
Première partie. — Les réalisations du Ministère de la Justice du 26 avril 1961 au 30 septembre 1964	2
A. Réalisations législatives	3
I. Projets des gouvernements antérieurs	3
II. Propositions d'origine parlementaire	4
III. Projets importants dus à l'initiative du gouvernement	4
IV. Propositions dont on espère le vote prochain ...	5
V. Projets dont on espère le vote prochain	5
B. Réalisations administratives	5
1. Les arrêts de fin de semaine et la semi-détention ...	5
2. Les conseillers moraux	6
3. Le Commissariat général de la Police Judiciaire ...	6
4. La semaine des 5 jours	6
5. La réorganisation du <i>Môiteur belge</i>	6
6. Institut de perfectionnement des cadres pénitentiaires	6
7. Ecole de cadre protection de l'Enfance	6
8. Deux initiatives	6

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Pierson.

A. — Membres : MM. Charpentier, Cooreman, De Gryse, Mme De Riemaecker-Legot, MM. Herbiet, Hermans, Lefèvre, Moyersoen, Robyns, Saint-Remy, Smedts. — MM. Gailliez, Gruselin, Hossey, Mme Lambert, MM. Nyffels, Pierson, Mme Prince, MM. Sebrechts, Terwagne, Mme Vanderveken-Van de Plas. — MM. Jeunelomme, Vanderpoorten.

B. — Suppléants : MM. Fimmers, Kiebooms, Lebas, Meyers, Parisis, Servais. — Mme Copée-Gerbinet, M. Dejardin, Mme Fontaine-Borguet, M. Glinne, Mme Groesser-Schroyens. — M. Janssens.

Voir :

4-VII (1964-1965) :

— N° 1 : Budget.

**Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

ZITTING 1964-1965

10 NOVEMBER 1964

BEGROTING

**van het Ministerie van Justitie
voor het dienstjaar 1965.**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE (1),

UITGEBRACHT DOOR DE HEER TERWAGNE.

INHOUD.

	Blz.
Eerste deel. — Wat door het Ministerie van Justitie tot stand is gebracht van 26 april 1961 tot 30 september 1964	2
A. Wat op het gebied der wetgeving tot stand is gebracht	3
I. Ontwerpen van vorige regeringen	3
II. Voorstellen die uitgaan van het parlementaire initiatief	4
III. Belangrijke ontwerpen van de Regering	4
IV. Voorstellen waarvan de goedkeuring eerlang wordt verwacht	5
V. Ontwerpen waarvan de goedkeuring eerlang wordt verwacht	5
B. Wat op administratief gebied tot stand is gebracht	5
1. Weekend-arresten en beperkte hechtenis ...	5
2. Morele adviseurs ...	6
3. Commissariaat-generaal van de gerechtelijke politie	6
4. Vijfdaagse werkweek	6
5. Reorganisatie van het <i>Belgisch Staatsblad</i> ...	6
6. Instituut voor verdere opleiding van het kaderpersoneel der strafinrichtingen	6
7. Kaderschool voor Jeugdbescherming ...	6
8. Twee initiatieven	6

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Pierson.

A. — Leden : de heren Charpentier, Cooreman, De Gryse, Mevr. De Riemaecker-Legot, de heren Herbiet, Hermans, Lefèvre, Moyersoen, Robyns, Saint-Remy, Smedts. — de heren Gailliez, Gruselin, Hossey, Mevr. Lambert, de heren Nyffels, Pierson, Mevr. Prince, de heren Sebrechts, Terwagne, Mevr. Vanderveken-Van de Plas. — de heren Jeunelomme, Vanderpoorten.

B. — Plaatsvervangers : de heren Fimmers, Kiebooms, Lebas, Meyers, Parisis, Servais. — Mevr. Copée-Gerbinet, de heer Dejardin, Mevr. Fontaine-Borguet, de heer Glinne, Mevr. Groesser-Schroyens. — de heer Janssens.

Zie :

4-VII (1964-1965) :

— N° 1 : Begroting.

Page		Blz.	
Deuxième partie. — Examen du budget	6	Tweede deel. — Besprekking van de begroting	6
I. Droit civil et procédure civile	7	I. Burgerlijk recht en burgerlijke rechtsvordering	7
a. Jurisprudence de la loi du 20 juillet 1962	7	a. Rechtspraak betreffende de wet van 20 juli 1962 ...	7
b. Procédure de la loi du 20 juillet 1962	7	b. Rechtspleging in verband met de wet van 20 juli 1962	7
c. Litiges engagés au Congo	8	c. Geschillen die in Kongo aanhangig zijn gemaakt ...	48
II. Droit pénal. Procédure pénale	8	II. Strafrecht. Strafrechtspleging	8
a. La réforme de la procédure pénale	9	a. Hervorming van de strafrechtspleging	9
b. La loi du 7 avril 1964	11	b. Wet van 7 april 1964	11
c. L'assurance obligatoire (cas fortuits)	12	c. Verplichte verzekering (toevallige risico's)	12
d. La compétence du Juge d'Instruction	12	d. Bevoegdheid van de onderzoeksrechter	12
e. La loi de probation	13	e. Wet op de probatie	13
III. L'organisation judiciaire	13	III. Rechterlijke inrichting	13
a. Augmentation du nombre de magistrats	13	a. Verhoging van het aantal magistraten	13
b. Photocopie des documents	13	b. Fotocopie van documenten	13
c. Documentation des Cours et Tribunaux	15	c. Documentatie voor Hoven en Rechtbanken	15
d. Transfert de bâtiments judiciaires	15	d. Overdracht van gerechtsgebouwen	15
IV. Statuts et rémunérations	16	IV. Statuten en bezoldiging	16
a. Police judiciaire	16	a. Gerechtelijke politie	16
b. Assistants sociaux	16	b. Maatschappelijke assistenten	16
c. Messagers des Cours et Tribunaux	17	c. Boden bij de Hoven en Rechtbanken	17
d. Pensions des veuves de Magistrats militaires	17	d. Pensioen der weduwen van militaire magistraten ...	17
V. Questions diverses	17	V. Diversen	17
a. Déchéances électorales	17	a. Vervallenverklaring van het kiesrecht	17
b. Pensions du clergé	18	b. Pensioen der geestelijken	18
c. Suicides dans les prisons	18	c. Gevallen van zelfmoord in de gevangenissen ...	18
d. Les cellules des détenus	19	d. Cellen voor gedetineerden	19
Annexe I : Les arrêts de fin de semaine	21	Bijlage I : Weekendarresten	21
Annexe II : La semi-détention	25	Bijlage II : Beperkte hechtenis	25

MESDAMES, MESSIEURS,

Le présent rapport comporte deux parties : la première concerne les réalisations du Ministère de la Justice, la seconde, l'examen du budget proprement dit.

DAMES EN HEREN,

Het onderhavige verslag bestaat uit twee leden, waarvan het eerste betrekking heeft op hetgeen door het Ministerie van Justitie tot stand is gebracht, terwijl in het tweede de eigenlijke begroting wordt behandeld.

PREMIERE PARTIE.

LES RÉALISATIONS DU MINISTÈRE DE LA JUSTICE DU 26 AVRIL 1961 AU 30 SEPTEMBRE 1964.

Dans son rapport devant la Commission de la Justice du Sénat du 6 février 1964, M. De Baeck avait fait figurer une énumération des réalisations du Ministère de la Justice du 26 avril 1961 au 31 décembre 1963. Il avait paru important à la Commission de la Justice du Sénat de procéder ainsi puisque les budgets n'étaient plus, en principe, rapportés qu'une fois tous les deux ans dans chacune des deux Assemblées c'était à l'époque la dernière fois avant le renouvellement du Parlement que ladite Commission avait l'occasion de se pencher sur celui de la Justice. Les mêmes considérations ont dicté l'attitude de votre Commission. Comme le budget pour 1965 est le dernier de la législature, il est opportun de compléter le bilan qui figure dans le rapport de M. de Baeck.

Il faut souligner que la Commission s'est félicitée du travail accompli, tant pour le nombre que pour l'importance des matières traitées.

WAT DOOR HET MINISTERIE VAN JUSTITIE TOT STAND IS GEBRACHT VAN 26 APRIL 1961 TOT 30 SEPTEMBER 1964.

In het verslag dat senator De Baeck op 6 februari 1961 aan de Senaatscommissie voor de Justitie voorlegde, kwam een opsomming voor van de « verwezenlijkingen » van het Ministerie van Justitie tussen 26 april 1961 en 31 december 1963. De Senaatscommissie voor de Justitie achtte het geraden aldus te werk te gaan, omdat in iedere Kamer in principe nog slechts éénmaal om de twee jaar over een bepaalde begroting verslag wordt uitgebracht en de betrokken Commissie derhalve de laatste maal vóór de vernieuwing van het Parlement de begroting van Justitie te behandelen kreeg. Van diezelfde bedenkingen is nu ook uw Commissie uitgegaan. Daar de begroting voor 1965 de laatste van deze legislatur is, dient de in het verslag van de heer De Baeck voorkomende balans hier te worden aangevuld.

De aandacht zij erop gevestigd dat de Commissie haar tevredenheid heeft getuigd over het volbrachte werk, en dat geldt zowel het aantal als het gewicht van de behandelde zaken.

A. — Les réalisations législatives.

Récapitulant le travail législatif qui a été accompli depuis son arrivée au département, le Ministre constate que 74 lois, en dehors des 4 lois budgétaires, ont été promulguées qui se répartissent de la manière suivante :

1. — 18 projets antérieurs au Gouvernement actuel ont été repris et défendus devant le Parlement.
2. — 24 propositions ont été soutenues par le Gouvernement et votées par le Parlement.
3. — 32 projets déposés ont été votés par le Parlement.

Cela revient donc à dire qu'en moyenne il y a eu une loi votée sur quatre séances.

Un tiers des propositions d'initiative parlementaire a donc été voté par le Parlement.

Ceci mérite d'être souligné, car dans l'annexe 2 de son rapport du 6 février 1964, M. de Baeck se livrait à des considérations statistiques sur l'importance relative de l'initiative législative des membres des Chambres. Il écrivait notamment :

« Le pourcentage des propositions de loi dans les textes adoptés par les Chambres a toujours été minime, en moyenne 7 sur 100 par législature.

» Mais les quelque 93 % de projets adoptés comprennent des actes à forme de lois (budgets, traités) qui ne peuvent être comptés dans la production législative. En excluant les actes à forme de lois, il est raisonnable d'estimer que 10 lois sur 100 sont dues à l'initiative des membres des Chambres.

» Quand on examine le pourcentage des propositions adoptées par rapport au nombre des propositions déposées, on constate que l'initiative des membres rencontre nettement plus de succès au Sénat qu'à la Chambre. Au Sénat 1 proposition sur 5 est adoptée, à la Chambre 1 sur 10.

» Il semble que l'initiative des membres (surtout au Sénat) ait été moins couronnée de succès entre 1961 et 1963 qu'au cours de législatures précédentes.

» Le pourcentage des propositions dans les textes adoptés est tombé de 7 à 6,5 à la Chambre et à 5,4 au Sénat.

» Le pourcentage des propositions adoptées par rapport au nombre de propositions déposées est nettement inférieur à la moyenne : à la Chambre 8,4 % (moyenne 10,2 %), au Sénat 12,9 % (moyenne 20,2 %).

» Toutefois, les propositions étant pour la plupart déposées au début de la législature et leur adoption n'ayant lieu qu'à la fin de celle-ci, le pourcentage s'élèvera sans doute en 1964 et 1965. Mais il est peu probable qu'il atteigne le niveau des sessions précédentes. » (Voir doc. Sénat n° 129, Session 1963-1964, p. 56.).

En présence de ces chiffres, votre Commission doit se féliciter de l'importance accordée à l'initiative parlementaire à la Commission de la Justice.

I. — Parmi les projets des gouvernements antérieurs, il en est quatre qui ont été revus et amendés par le gouvernement actuel et dont le vote final a été amené à bonne fin après des travaux parlementaires particulièrement importants.

Il s'agit :

1. — de la loi sur la probation - loi du 28 juin 1964, entrée en vigueur le 1er septembre 1964.

A. — Wat op het gebied der wetgeving tot stand is gebracht.

De Minister geeft een overzicht van het werk dat sedert zijn komst in Justitie op het gebied der wetgeving is verricht. Hij komt tot de bevinding dat naast de vier begrotingswetten 74 wetten zijn uitgevaardigd, die kunnen worden ingedeeld als volgt :

1. — de la loi sur la probation - loi du 28 juin 1964, gering, zijn weder behandeld en ter goedkeuring aan het Parlement voorgelegd.
2. — 24 voorstellen werden door de Regering gesteund en door het Parlement goedgekeurd.
3. — 32 ingediende ontwerpen zijn door het Parlement goedgekeurd.

Dat komt er dus op neer dat gemiddeld één wet op vier vergaderingen is goedgekeurd.

Eén derde van de voorstellen die van parlementsleden zijn uitgegaan, is dus door het Parlement goedgekeurd.

Dat feit verdient vermeld te worden, want in bijlage 2 van het verslag De Baeck d.d. 6 februari 1964 worden statistieken gegeven over de betrekkelijke omvang van de initiatieven die inzake wetgeving van de leden der wetgevende Kamers uitgaan. De verslaggever schreef daarin met name :

« Het percentage van de wetsvoorstellingen in de gezamenlijke teksten door de Kamers aangenomen, is steeds zeer gering geweest, en wel gemiddeld 7 op 100 per legislatur.

» Maar de zowat 93 % aangenomen ontwerpen omvatten ook wetten in formele zin (begrotingen, verdragen), die niet bij de wetgevingsproductie kunnen worden gerekend. Als wij de wetten in formele zin buiten beschouwing laten, kan redelijkerwijze worden geschat dat 10 wetten op 100 uitgaan van leden van de Kamers.

» Wanneer men het aantal aangenomen wetsvoorstellingen vergelijkt met het aantal ingediende wetsvoorstellingen, blijkt dat het parlementair initiatief in de Senaat veel meer succes heeft dan in de Kamer. In de Senaat wordt 1 voorstel op 5 aangenomen, in de Kamer 1 op 10.

» Het schijnt dat het parlementair initiatief (vooral in de Senaat) minder resultaat gehad heeft tussen 1961 en 1963 dan in de vorige zittingsperiodes.

» Het percentage van de aangenomen voorstellen ten opzichte van de gezamenlijke teksten is gedaald van 7 tot 6,5 in de Kamer en tot 5,4 in de Senaat.

» Het percentage van de aangenomen voorstellen ten opzichte van het aantal ingediende voorstellen ligt ver beneden het gemiddelde : in de Kamer 8,4 % (gemiddelde 10,2 %), in de Senaat 12,9 % (gemiddelde 20,2 %).

» Daar de voorstellen evenwel meestal ingediend worden in het begin van de legislatur en eerst aan het einde daarvan worden aangenomen, zal het percentage vermoedelijk stijgen in 1964 en 1965. Het is echter niet zeer waarschijnlijk dat het peil van de vorige zittingen bereikt zal worden. » (Zie stuk Senaat n° 129, zitting 1963-1964, blz. 56.).

Bij het zien van die cijfers moet uw Commissie zich wel verheugen over het belang dat in de Commissie van Justitie wordt gehecht aan het parlementair initiatief.

I. — Onder de ontwerpen van vorige regeringen zijn er vier die de huidige regering heeft herzien en geamendeerd en waarvan de goedkeuring tot een goed einde werd gebracht na zeer omvangrijke parlementaire werkzaamheden.

Het betreft :

1. — de wet betreffende de probatie - wet van 28 juni 1964; van kracht geworden op 1 september 1964.

2. — de la loi de défense sociale - loi du 1er juillet 1964.
3. — de la loi établissant les conditions pour le transfert des obligations en actions - loi du 23 juillet 1962.
4. — de la loi permettant la répression de certains crimes et délits commis en dehors du territoire belge - loi du 16 mars 1964.
- II. — Parmi les propositions d'origine parlementaire neuf méritent d'être particulièrement soulignées :**
1. — la loi du 6 juillet 1964, modifiant l'article 9 de la loi du 7 avril 1919, unifiant la compétence de la police judiciaire.
2. — La loi du 30 avril 1964, modifiant la loi du 28 mars 1952 sur la police des étrangers précisant la protection qui doit être accordée aux individus.
3. — La loi du 2 juillet 1962, modifiant les lois concernant les libérations et les condamnations conditionnelles.
- Rappelons que cette loi a modifié le délai requis pour qu'une libération conditionnelle devienne définitive : ce délai est égal à la durée de la peine qui doit encore être subie, avec toutefois un minimum de deux ans pour les peines correctionnelles et de cinq ans pour les peines criminelles.
4. — La loi du 6 mars 1963, modifiant les articles 130 et 135 du Code d'instruction criminelle et permettant à la juridiction d'instruction de faire libérer le détenu en cas de renvoi devant le tribunal correctionnel.
5. — La loi du 17 décembre 1963, ajoutant au Code pénal un article 508ter, en vue de réprimer les fraudes commises à l'occasion de l'approvisionnement des véhicules en carburant et supprimant l'alinéa 3 de l'article 508bis du même Code.
6. — La loi du 3 juin 1964, portant le statut des objec-teurs de conscience.
- A ce sujet, le Ministre fait observer que cette loi suscite encore des difficultés de la part d'une partie de la secte dite « témoins de Jéhovah »; ceux-ci refusent même de signer la demande pour jouir du statut, parce qu'ils n'admettent pas le service de remplacement dans la protection civile prévu par la loi. Ces personnes devront donc être condamnées.
7. — La loi du 20 juillet 1962, assouplissant les conditions de conversion de séparation de corps en divorce et instituant la séparation de corps par consentement mutuel.
8. — La loi du 7 avril 1964, modifiant la loi du 18 juin 1850, sur le régime des aliénés, généralisant l'institution d'un administrateur provisoire.
9. — La loi du 5 juillet 1963, établissant le statut des huissiers de justice.
- III. — Les projets les plus importants dus à l'initiative du Gouvernement sont :**
1. — l'établissement de règles définitives relatives à la privation de certains droits en matière pénale (art. 123sexies du Code pénal), loi du 30 juin 1961.
2. — La loi assouplissant le régime des naturalisations (faisant suite à une première loi à objet plus restreint et qui était due à l'initiative parlementaire).
2. — de la wet tot bescherming van de maatschappij - wet van 1 juli 1964.
3. — de la wet waarbij de voorwaarden worden bepaald voor de omzetting van aandelen in obligaties - wet van 23 juli 1962.
4. — de la wet waarbij de bestrafing mogelijk wordt gemaakt van sommige misdaden en wanbedrijven die buiten het grondgebied van het Rijk gepleegd werden - wet van 16 maart 1964.
- II. — Onder de voorstellen die uitgaan van het parlementaire initiatief zijn er negen die in het bijzonder dienen te worden vermeld :**
1. — de wet van 6 juli 1964 tot wijziging van artikel 9 van de wet van 7 april 1919 tot eenmaking van de bevoegdheid van de gerechtelijke politie.
2. — De wet van 30 april 1964 tot wijziging van de wet van 28 maart 1952 op de vreemdelingenpolitie, waarbij de bescherming die aan de personen moet verleend worden, nader omschreven wordt.
3. — De wet van 2 juli 1962 tot wijziging van de wetten betreffende de voorwaardelijke invrijheidstellingen en veroordelingen.
- Er zij aan herinnerd dat deze wet de termijn heeft gewijzigd die vereist is opdat een voorwaardelijke invrijheidstelling definitief kan worden : deze termijn is gelijk aan de tijd van de straf, die nog moet worden uitgezeten, met een minimum nochtans van twee jaar voor de correctionele en van vijf jaar voor de criminale straffen.
4. — De wet van 6 maart 1963 tot wijziging van de artikelen 130 en 135 van het Wetboek van strafvordering en waarbij het onderzoeksgerecht gemachtigd wordt de verdachte in vrijheid te stellen, wanneer hij naar de correctionele rechtbank wordt verwezen.
5. — De wet van 17 december 1963 tot invoeging van een artikel 508ter in het Strafwetboek ten einde bedrog bij het tanken te beteuigen en tot opheffing van het derde lid van artikel 508bis van hetzelfde Wetboek.
6. — De wet van 3 juni 1964 houdende het statuut van de gewetenbezwaarden.
- Hierbij merkt de Minister op dat men met deze wet nog altijd moeilijkheden ondervindt bij een gedeelte van de zogenaamde « getuigen van Jehovah »; dezen weigeren zelfs de aanvraag te ondertekenen die zij moeten indienen om het voordeel van het statuut te kunnen genieten, omdat zij de vervangingsdienst in de civiele bescherming, waarin door de wet wordt voorzien, niet aanvaarden. Die personen zullen dus moeten worden veroordeeld.
7. — De wet van 20 juli 1962 waarbij de voorwaarden, waaronder de scheiding van tafel en bed kan worden omgezet in echtscheiding, worden versoepeld en waarbij de scheiding van tafel en bed door onderlinge toestemming wordt ingevoerd.
8. — De wet van 7 april 1964 tot wijziging van de wet van 18 juni 1850 op de regeling voor de krankzinnigen en waarbij het stelsel van de aanwijzing van een voorlopige bewindvoerder veralgemeend wordt.
9. — De wet van 5 juli 1963 tot regeling van het statuut der gerechtsdeurwaarders.
- III. — Als belangrijkste ontwerpen van de Regering zijn te vermelden :**
1. — De invoering van definitieve regelen met betrekking tot de beroving van sommige rechten in strafzaken (art. 123sexies van het Strafwetboek) - wet van 30 juni 1961.
2. — De wet waardoor in een ruimere toepassing van het stelsel van de naturalisaties voorzien wordt (in aansluiting op een eerste wet met meer beperkte inhoud, die te danken was aan het parlementair initiatief).

3. — La loi permettant l'effacement des petites peines (il s'agit d'une proposition dont l'objet a été étendu par des amendements du gouvernement), loi du 7 avril 1964.

4. — La loi établissant le vol d'usage (se rapportant à une proposition de loi), loi du 25 juin 1964 complétant les articles 461 et 463 du Code pénal.

5. — La loi qui, en établissant la responsabilité des propriétaires d'un navire nucléaire, a introduit dans notre législation la notion de la responsabilité objective, loi du 9 août 1963.

6. — La loi du 31 juillet 1963 établissant par voie législative les traitements des ministres, de tous les cultes reconnus, y compris les cultes protestant-évangélique, anglican et israélite.

IV. — Parmi les propositions d'origine parlementaire dont l'examen avancé permet d'espérer le vote prochain, il y a lieu de signaler la proposition de loi sur l'adoption.

V. — Parmi les projets de loi du gouvernement actuel dont il est permis d'espérer encore le vote de certains pendant cette législature, il y a lieu de mentionner :

— le projet de loi de réforme judiciaire;

— le projet de loi de protection de la jeunesse;

— le projet de loi sur les ventes à tempérament et les prêts personnels (relevant tous deux de la compétence conjointe des Ministres des Affaires Economiques et de la Justice), modifiant la loi du 9 juillet 1957;

— le statut du notariat : projet déposé au Sénat le 29 septembre 1964;

et un projet qui sera déposé à la rentrée comportant

la réforme des régimes matrimoniaux (le projet est actuellement au Conseil d'Etat, dont l'avis est imminent).

L'énumération qui vient d'être faite doit se compléter par les indications reprises au rapport de M. de Baeck déjà cité. Il n'a, en effet, été mentionné dans le présent rapport, que 19 lois sur 74.

B. — Les réalisations administratives.

Le Ministre expose les dispositions prises sur le plan administratif.

1. Les arrêts de fin de semaine et la semi-détention.

Une circulaire ministérielle du 15 février 1963 a institué de nouveaux modes d'exécution des courtes peines d'emprisonnement par :

— les arrêts de fin de semaine;
— la semi-détention.

On trouvera en annexe les statistiques pour la période du 1er janvier 1964 au 30 septembre 1964 qui font suite aux statistiques de l'année 1963.

Ces statistiques portent sur :

- 1) le nombre de cas;
- 2) les établissements;
- 3) les raisons de la révocation des mesures;

3. — De wet die de uitwissing van de kleine straffen mogelijk maakt (dit was een voorstel waarvan de inhoud door regeringsamendementen verruimd werd) — wet van 7 april 1964.

4. — De wet waarbij het begrip « gebruiksdiefstal » ingevoerd wordt (staat in verband met een wetsvoorstel) — wet van 25 juni 1964 tot aanvulling van de artikelen 461 en 463 van het Strafwetboek.

5. — De wet die door de verantwoordelijkheid van de eigenaar van een atoomschip vast te stellen, in onze wetgeving het begrip objectieve verantwoordelijkheid heeft ingevoerd — wet van 9 augustus 1963.

6. — De wet die de bezoldigingen van de bedienars van alle erkende erediensten, met inbegrip van de protestantse, de evangelische, de anglicaanse en de israëlietische eredienst, wettelijk heeft vastgesteld. — Wet van 31 juli 1963.

IV. — Onder de voorstellen die uitgaan van het parlementaire initiatief en waarvan, gezien het gevorderde onderzoek, mag worden verwacht dat zij eerlang zullen worden aangenomen, valt het wetsvoorstel betreffende de adoptie te vermelden.

V. — Onder de wetsontwerpen van de huidige regering, waarvan men mag hopen dat sommige nog tijdens deze legislatuur zullen worden aangenomen, vallen te vermelden :

— het wetsontwerp betreffende de gerechtelijke hervorming;

— het wetsontwerp betreffende de jeugdbescherming;

— het wetsontwerp betreffende de verkoop op afbating en de persoonlijke leningen (beide vallen onder de gezamenlijke bevoegdheid van de Ministers van Economische Zaken en van Justitie) en tot wijziging van de wet van 9 juli 1957;

— het statuut van het notariaat : ontwerp ingediend bij de Senaat op 29 september 1964;

en een ontwerp dat bij de hervatting van de parlementaire werkzaamheden zal worden ingediend met als inhoud de hervorming van de huwelijksgoederenstelsels (het ontwerp wordt thans onderzocht door de Raad van State, die zijn advies in de eerstvolgende dagen zal uitbrengen).

Deze opsomming dient te worden aangevuld met de inlichtingen die voorkomen in het reeds geciteerde verslag De Baeck. In het onderhavige verslag zijn inderdaad slechts 19 van de 74 wetten vernoemd.

B. — Wat op administratief gebied tot stand is gebracht.

De Minister licht de schikkingen toe die op administratief gebied werden genomen.

1. Weekeind-arresten en beperkte hechtenis.

Bij ministerieel rondschrift van 15 februari 1963 werd bepaald dat korte gevangenisstraffen voortaan op twee nieuwe wijzen ten uitvoer kunnen worden gebracht :

- door weekeind-arresten;
- door beperkte hechtenis.

In bijlage worden de statistieken gepubliceerd over de periode van 1 januari 1964 tot 30 september 1964; deze zijn dus te beschouwen als een vervolg op de statistieken voor het jaar 1963.

Bedoelde statistieken vermelden :

- 1) het aantal gevallen;
- 2) de inrichtingen;
- 3) de redenen waarom de maatregelen werden herroepen;

- 4) les libérations provisoires.
- 5) les raisons du refus des parquets.
- 6) délits.
- 7) profession des personnes impliquées.

2. En vertu des instructions ministérielles du 23 octobre 1962, des conseillers moraux ont été nommés dans les établissements pénitentiaires. Ces personnes remplissent gratuitement les fonctions d'aumôniers pour ceux des détenus dont la conviction philosophique et religieuse ne correspond pas à celle d'un des cultes reconnus.

3. Organisation d'un commissariat général de la police judiciaire.

4. Application et généralisation de la semaine de cinq jours dans l'Administration des prisons étant entendu que le service est assuré d'une façon permanente.

5. Réorganisation du *Moniteur Belge*.

Le Ministre tient à déclarer que le service du Moniteur est un service exemplaire, doté d'un personnel dévoué. Il signale que d'importants achats de matériel doivent être effectués. Cette dépense figure d'ailleurs au budget extraordinaire du Département (voir art. 65.441 du Budget, page 16).

6. Etablissement d'un institut de perfectionnement des cadres pénitentiaires à Merxplas.

7. Création d'une école de cadre destinée à la formation professionnelle de la protection de la jeunesse.

8. Deux initiatives.

Pour conclure, le Ministre a attiré l'attention de la Commission sur deux initiatives très importantes :

1. — Institution du Centre de recherche et de travaux de criminologie.

Le Ministre a prévu un nouveau crédit de 2 millions de francs (art. 22, 15e, du Budget, page 10).

2. — La traduction en langue allemande du « Sommaire » et des « Avis officiels et publications légales » du *Moniteur belge* pour les cantons de l'Est.

C'est le quotidien « Grenz Echo » de cette région qui les publiera.

Un juriste du département de la Justice sera chargé de cette traduction.

DEUXIEME PARTIE.

EXAMEN DU BUDGET.

L'examen du budget a donné lieu à de nombreuses questions que nous avons classées sous cinq rubriques :

- I. Droit civil et Procédure civile.
- II. Droit pénal - Procédure pénale.
- III. Organisation judiciaire.
- IV. Statuts et rémunération.
- V. Questions diverses.

- 4) de voorlopige invrijheidstellingen.
- 5) de redenen waarom deze laatste maatregel door de parketten werd geweigerd.
- 6) misdrijven.
- 7) beroep van de betrokken personen.

2. Krachtens de ministeriële onderrichtingen van 23 oktober 1962 werden morele adviseurs aangesteld in de strafinrichtingen. Deze personen vervullen kosteloos de rol van de aalmoezeniers voor die gevangenen wier filosofische of godsdienstige overtuiging niet strookt met die van een van de erkende erediensten.

3. Organisatie van een commissariaat-generaal van de gerechterlijke politie.

4. Veralgemeende toepassing van de vijfdaagse werkweek in het Bestuur der strafinrichtingen, met dien verstande dat te allen tijde in de dienst wordt voorzien.

5. Reorganisatie van het *Belgisch Staatsblad*.

De Minister hecht eraan te verklaren dat de dienst van het Staatsblad voorbeeldig werkt dank zij een toegewijd personeel. Hij wijst erop dat een aanzienlijke hoeveelheid materieel moet worden aangeschaft. De overeenkomstige uitgave komt trouwens voor op de buitengewone begroting van het Departement (cf. art. 65.441 van de begroting, blz. 17).

6. Oprichting van een instituut voor verdere opleiding van het kaderpersoneel der strafinrichtingen te Merksplas.

7. Oprichting van een kaderschool voor de beroepsopleiding van het personeel belast met de jeugdbescherming.

8. Twee initiatieven.

Ten slotte vestigde de Minister de aandacht van de Commissie op twee zeer belangrijke initiatieven :

1. — Oprichting van het Centrum voor opzoeken en werken op het gebied van de criminologie.

Daartoe heeft de Minister een nieuw krediet van 2 miljoen frank uitgetrokken (art. 22, 15^e, van de begroting, blz. 11).

2. — De vertaling in het Duits van de « Inhoud » en de « Officiële berichten en wettelijke bekendmakingen » in het *Belgisch Staatsblad*, ten gerieve van de Oostkantons.

Deze vertaling zal in het dagblad « Grenz Echo » verschijnen.

Zij zal door een jurist van het departement van Justitie worden verzorgd.

TWEEDE DEEL.

BESPREKING VAN DE BEGROTING.

Bij de besprekking van de begroting werden talrijke vragen gesteld, die wij in vijf afdelingen hebben ingedeeld :

- I. Burgerlijk recht en burgerlijke rechtsvordering.
- II. Strafrecht - Strafrechtspleging.
- III. Rechterlijke inrichting.
- IV. Statuten en bezoldiging.
- V. Varia.

I. — Droit civil et procédure civile.

La loi du 20 juillet 1962.

L'application de la loi du 20 juillet 1962 relative à la conversion de la séparation de corps et de biens en divorce a suscité deux questions :

a) un membre a demandé l'avis du Ministre sur la jurisprudence qui est issue de cette loi du 20 juillet 1962 et notamment sur celle qui refuse la conversion sous prétexte qu'elle cause un préjudice à l'épouse anciennement défenderesse à cause du changement du caractère de la pension alimentaire, la pension alimentaire basée sur le devoir de secours étant remplacée par une pension indemnitaire invariable (Tribunal civil de Bruxelles, 4 octobre 1963, J.T., page 696).

Le Ministre a répondu que la question soulevée par le Membre est controversée et qu'il se peut que la jurisprudence s'oriente dans le sens souhaité par celui-ci.

Il estime qu'il serait malsain pour lui de donner son avis sur une question d'interprétation qui est de la compétence des tribunaux. Si la nécessité s'en faisait sentir, le législateur pourrait intervenir à nouveau.

b) Un point de procédure de l'application de la loi du 20 juillet 1962 a retenu l'attention d'un autre membre. Celui-ci souhaite que les mandataires des parties puissent se charger de faire transcrire le dispositif du jugement ou de l'arrêt qui a admis le divorce, maintenant que la signification à l'état civil n'est plus exigée.

A cette question le Ministre a répondu en ces termes :

La loi du 20 juillet 1962, relative au divorce et à la séparation de corps, a fait dépendre, dans tous les cas, la dissolution du mariage de la transcription du dispositif du jugement ou de l'arrêt qui a admis le divorce.

Aux termes de cette loi, la partie demanderesse peut seule requérir la transcription, celle-ci restant jusqu'au bout, maîtresse de son action.

Il semble donc que le législateur ait voulu imposer à l'époux demandeur une dernière formalité par laquelle celui-ci manifeste sa volonté persistante de rompre le lien conjugal.

En conformité avec cet esprit, la circulaire du département du 7 août 1962, publiée dans le *Moniteur* portant la même date, a prévu en son point 3 :

« En vue de faire opérer la transcription, les parties pourront, comme par le passé, faire signifier le dispositif du jugement ou de l'arrêt à l'officier de l'état civil compétent.

» Elles pourront cependant aussi lui remettre le dispositif, contre accusé de réception.

» Afin de s'assurer de la volonté des parties de faire exécuter le jugement ou l'arrêt qu'elles ont obtenu, les officiers de l'état-civil veilleront à ce que la remise soit effectuée par la partie elle-même, soit qu'elle se présente devant lui, soit qu'elle lui envoie le dispositif (et éventuellement les autres pièces requises) avec une lettre d'accompagnement signée par elle ».

Dans la nouvelle édition du Répertoire Pratique du droit belge, page 610, n° 389bis, il est dit que : « rien ne

I. — Burgerlijk Recht en burgerlijke rechtsvordering.

De wet van 20 juli 1962.

In verband met de toepassing van de wet van 20 juli 1962 betreffende de omzetting van de scheiding van tafel en bed in echtscheiding zijn twee problemen gerezien :

a) een lid wenste de mening van de Minister te kennen over de rechtspraak die ontstaan is uit bedoelde wet van 20 juli 1962, met name over de rechtspraak waarbij de omzetting wordt geweigerd onder het voorwendsel dat daardoor schade wordt berokkend aan de echtgenote die oorspronkelijk eiseres was, daar de aard van het onderhoudsgeld verandert : het onderhoudsgeld dat steunt op de verplichting om hulp te bieden, wordt immers vervangen door een onveranderlijke onderhoudsvergoeding (Burgerlijke Rechtbank van Brussel, 4 oktober 1963, J.T., blz. 696).

De Minister antwoordde daarop dat de door het lid opgeworpen vraag omstreden is en dat de rechtspraak zich misschien in de door het lid gewenste zin zal oriënteren.

Hij is van mening dat het van zijnne wege niet passend ware een oordeel uit te spreken over een vraagstuk van interpretatie dat tot de bevoegdheid van de rechtbanken behoort. Zo nodig kan in nieuwe wetsbepalingen worden voorzien.

b) De aandacht van een ander lid ging naar een punt uit de procedure bij de toepassing van de wet van 20 juli 1962. Hij wenst dat het voor degenen die de partijen vertegenwoordigen, zich ermee zullen mogen belasten het beschikkende gedeelte van het vonnis of arrest van echtscheiding te doen overschrijven, nu de betekening aan de burgerlijke stand niet meer vereist is.

Op die vraag gaf de Minister volgend antwoord :

De wet van 20 juli 1962 betreffende de echtscheiding en de scheiding van tafel en bed stelt de ontbinding van het huwelijk in elk geval afhankelijk van de overschrijving van het beschikkende gedeelte van het vonnis of van het arrest waarbij de echtscheiding is toegestaan.

Krachtens die wet mag alleen de eisende partij de overschrijving vorderen; tot het einde toe blijft de desbetreffende beslissing in haar handen.

Blijkbaar heeft de wetgever de echtgenoot-eiser een laatste formaliteit willen opleggen, waarbij deze te kennen geeft dat het zijn onwrikbare wil is de banden van het huwelijk te breken.

In dezelfde geest wordt in punt 3 van de in het Staatsblad van 7 augustus 1962 bekendgemaakte circulaire van het departement van dezelfde datum bepaald :

« Met het oog op de overschrijving kunnen de partijen, zoals vroeger, het beschikkende gedeelte van het vonnis of arrest aan de bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand doen betekenen.

» Zij kunnen hem echter ook het beschikkende gedeelte tegen ontvangstbewijs ter hand stellen.

» Om zich ervan te vergewissen dat het de wil van de partijen is het vonnis of arrest dat zij hebben gekomen te doen ten uitvoer leggen, zullen de ambtenaren van de burgerlijke stand erop waken, dat de terhandstelling geschiedt door de partij zelf, hetzij door voor hem te verschijnen, hetzij door hem het beschikkende (en eventueel de andere vereiste stukken) met een eigenhandig ondertekende begeleidingsbrief toe te zenden. »

In de nieuwe uitgave van het « Répertoire Pratique du droit belge », blz. 610, n° 389bis, wordt gezegd : « er is

s'oppose à ce que la requête en transcription soit signée par l'avoué occupant pour la partie demanderesse ».

Il doit être constaté à cet égard que « l'avoué de la partie demanderesse est qualifié pour remettre le dispositif. Comme on le sait, il représente la partie pour laquelle il occupe et il en est le mandataire. Il ne doit pas être porteur d'une procuration spéciale, ni même d'une simple lettre de son client. Il ne faut pas perdre de vue que l'article 1038 du Code de procédure civile dispose : Les avoués qui ont occupé dans les causes où il est intervenu des jugements définitifs seront tenus d'occuper sur l'exécution de ces jugements sans nouveaux pouvoirs, pourvu qu'elle ait lieu dans l'année de la prononciation des jugements » (Revue de l'Administration et du Droit Administratif de la Belgique — Loi du 20 juillet 1962 concernant le divorce et la séparation de corps — Exposé et commentaire, 1962, 10e livraison de 1962, pp. 221-235).

Il semble donc que c'est à tort que l'officier de l'état-civil, requis de transcrire refuserait d'opérer la transcription sur simple requête émanant de l'avoué.

En ce qui concerne l'intervention de l'avocat il faut considérer que, celui-ci ne représentant pas les parties, ne peut agir que s'il est porteur d'une procuration spéciale et authentique (art. 36 du C. c.).

c) *Le sort des litiges engagés au Congo avant l'indépendance.*

Un membre, évoquant le sort de certains litiges congolais qui, en vertu des lois récentes, peuvent être portés devant les juridictions métropolitaines, signale le cas d'actions concurrentes, par exemple en matière de divorce, qui se déroulent l'une au Congo, l'autre en Belgique.

Le Ministre est d'avis que la question mérite examen.

Il est exact qu'il y a des cas où des actions sont engagées à la fois au Congo et en Belgique; mais cela se produit chaque fois qu'un traité n'a pas réglé ce qui, en droit interne, s'appelle la litispendance.

Lorsqu'il a été légiféré, après l'indépendance du Congo, cet aspect du problème n'a pas été perdu de vue, mais le Parlement, en particulier la commission de la Justice du Sénat, a estimé que l'on ne pouvait disposer par une loi belge en une matière qui est aussi de la compétence du Congo.

II. — Droit pénal — Procédure pénale.

En cette matière, des membres de la Commission se sont intéressés à cinq problèmes :

- a) la réforme de la procédure pénale;
- b) l'application de la loi du 7 avril 1964 relative à l'effacement des condamnations et à la réhabilitation en matière pénale;
- c) la couverture du risque des cas fortuits en matière d'assurance obligatoire des véhicules automoteurs;
- d) la compétence du juge d'instruction;
- e) la loi de probation.

geen bezwaar tegen, dat het verzoek om overschrijving ondertekend wordt door de voor de eisende partij optredende pleitbezorger » (vertaling).

In dit verband moet worden vastgesteld dat : « de pleitbezorger van de eisende partij bevoegd is om het beschikbare gedeelte ter hand te stellen. Het is bekend dat hij de partij waarvoor hij optreedt, vertegenwoordigt en dat hij de lasthebber ervan is. Hij moet geen bijzondere volmacht, zelfs geen eenvoudige brief van zijn cliënt hebben. Men verlieze niet uit het oog dat in artikel 1038 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering het volgende wordt bepaald : « De pleitbezorgers die zijn opgetreden in zaken waarin eindvonnissen gewezen zijn, zijn ertoe gehouden bij de tenuitvoerlegging van deze vonnissen op te treden zonder nieuwe lastgeving, mits de tenuitvoerlegging binnen het jaar na het vonnis plaats heeft » (vertaling) (Revue de l'Administration et du Droit Administratif de la Belgique — Wet van 20 juli 1962 betreffende de echtscheiding en de scheiding van tafel en bed — Uiteenzetting en commentaar, 1962, 10de aflevering van 1962, blz. 221-235).

De ambtenaar van de burgerlijke stand die verzocht wordt over te schrijven, zou dus ongelijk hebben de overschrijving te weigeren alleen omdat er door de pleitbezorger om verzocht is.

Wat het optreden van de advocaat betreft, houde men voor ogen dat die de partijen niet vertegenwoordigt en dus alleen mag optreden indien hij voorzien is van een bijzondere en authentieke volmacht (art. 36 B. W.).

c) *Het geval van de geschillen waarvan de behandeling is begonnen vóór de onafhankelijkheidsverklaring.*

Een Commissielid heeft het over bepaalde in Kongo gerezen geschillen die krachtens recente wetten vóór moederlandse rechtscolleges kunnen worden gebracht en wijst daarbij op het geval van samenlopende vorderingen b.v. inzake echtscheiding, waarvan de ene in Kongo en de andere in België wordt berecht.

De Minister is van mening dat dit probleem dient te worden onderzocht.

Er zijn inderdaad gevallen waarin vorderingen gelijktijdig in Kongo en in België aanhangig zijn; dit gebeurt echter telkens als niet bij verdrag is geregeld wat men in Belgisch recht aanhangigheid noemt.

Toen na de onafhankelijkheidsverklaring van Kongo wettelijke maatregelen werden genomen, werd dit aspect van het probleem niet uit het oog verloren. Het Parlement en meer in het bijzonder de Senaatscommissie voor de Justitie waren evenwel van oordeel dat bij een Belgische wet niet mag worden beslist in een aangelegenheid waarin ook Congo bevoegd is.

II. — Strafrecht — Strafrechtspleging.

In dit opzicht hebben de leden van de Commissie aandacht besteed aan vijf problemen :

- a) hervorming van de strafrechtspleging;
- b) toepassing van de wet van 7 april 1964 betreffende de uitwissing van veroordelingen en het eerherstel in strafzaken;
- c) dekking van het toevalsrisico inzake verplichte verzekering van autovoertuigen;
- d) bevoegdheid van de onderzoeksrechter;
- e) wet op de probatie.

A. — La réforme de la procédure pénale.

Il a été demandé au Ministre de la Justice où en étaient les travaux du Commissaire Royal à la réforme de la procédure pénale.

Le Ministre a donné la réponse suivante :

I. — Le Commissaire Royal s'est attaché essentiellement, au cours de l'année 1964, à dégager la fonction de police judiciaire de toutes les contingences qui entravent son exercice normal et régulier.

La répartition et l'émettement des fonctions de police judiciaire entre divers corps et organismes a révélé des inconvenients qui sont à l'origine de graves lacunes dans l'instruction préparatoire et qui constituent une source de déficiences dans la constatation des infractions, l'administration de la preuve et la poursuite pénale. Tous les pays qui ont procédé à une réforme de la fonction de police judiciaire, se sont préoccupés de fournir aux autorités chargées de rechercher et de constater les infractions, les moyens techniques, scientifiques et pratiques nécessaires à la promptitude et à l'efficience de l'action répressive.

Ce fut également la préoccupation première du Commissaire Royal.

Il base ses projets de réforme sur trois notions essentielles :

1. — L'élévation de la fonction de police judiciaire, au rang d'une institution para-judiciaire, puisque c'est sur les tâches qu'elle accomplit que s'échafaudent toutes les procédures ultérieures. Il tentera dans ce but de rapprocher cette fonction des autorités appelées à y recourir et de la dégager des contingences structurelles qui seraient de nature à la distraire de ses fins essentielles.

Exemple : éviter dans la mesure du possible, sinon le cumul de fonctions judiciaires et administratives par la même personne, tout au moins l'exercice simultané de ces fonctions, ce qui n'exclut pas certaines interférences utiles.

2. — Les progrès actuels des techniques de renseignement et de documentation (mécanisation, mécanographie) rendent surannés les systèmes de recherche auxquels les corps existants ont recours. Ces systèmes ralentissent la mise en œuvre des recherches et poursuites; ils entraînent l'entr'aide mutuelle des corps ou autorités qui en sont chargés; ils entretiennent un « isolationisme » fonctionnel pré-judiciaire.

3. — L'utilisation d'un matériel technique de recherche et de poursuite perfectionné doit s'envisager sous l'angle d'une direction spécialisée et éclairée qui puisse agir sans désemparer, sans discontinuer dans le temps et dans l'espace, ce qui amènera certainement le Commissaire Royal à revoir les problèmes de la compétence territoriale dans l'exercice de la fonction de police judiciaire.

Dans l'optique de la réforme entreprise, une analyse poussée des positions prises à l'étranger est nécessaire. Elle est entreprise par le Commissaire Royal aux Pays-Bas, en France, en Allemagne, au Luxembourg. Parallèlement, il a associé à ses travaux les organes et autorités de police appelés à exercer la police judiciaire à titre de fonction essentielle ou à côté d'autres tâches administratives comme

A. — Hervorming van de strafrechtspleging.

De Minister van Justitie werd gevraagd hoever het staat met de werkzaamheden van de Koninklijke Commissaris voor de hervorming van de strafrechtspleging.

De Minister gaf volgend antwoord :

I. — In de loop van het jaar 1964 heeft de Koninklijke Commissaris zich er vooral op toegelegd de functie van de gerechtelijke politie te ontdoen van al wat de normale en regelmatige uitoefening ervan belemmt.

De verdeling en de versnippering van de taken der gerechtelijke politie over diverse korpsen en organen heeft nadelen aan het licht gebracht, die aan de oorsprong liggen van grote leemten in het voorbereidend onderzoek en van tekortkomingen in het vaststellen van de misdrijven, in de bewijsvoering en in de gerechtelijke vervolging. Alle landen die een hervorming van de functie der gerechtelijke politie hebben doorgevoerd, hebben er naar gestreefd de autoriteiten die met het opsporen en het vaststellen van de misdrijven zijn belast, de beschikking te geven over de nodige technische, wetenschappelijke en praktische middelen om een snelle en doeltreffende bestraffing tot stand te brengen.

Dit was eveneens de hoofdbekommernis van de Koninklijke Commissaris.

Hij baseert zijn hervormingsontwerpen op drie hoofdbeginseisen :

1. — Verheffen van de functie der gerechtelijke politie tot een para-gerechtelijke instelling, aangezien de taak die deze politie vervult de basis vormt van alle verdere rechtsplegingen. Om dit doel te bereiken zal hij trachten bedoelde functie dichter in het bereik te brengen van de autoriteiten die er mede te maken krijgen en ze los te maken van de structurele omstandigheden die ze van haar voornaamste doel kunnen afwijken.

Voorbeeld : zoveel mogelijk voorkomen zonet de cumulatie van de juridische en administratieve functies door dezelfde persoon, dan toch de gelijktijdige uitoefening van die functies, hetgeen bepaalde nuttige interferenties niet uitsluit.

2. — Gelet op de huidige vorderingen op het gebied van de voorlichtings- en documentatietechniek (mechanisatie, mechanografie) zijn de opsporingsmethoden van de bestaande korpsen verouderd; zij vertragen de opsporingen en invervolginstellingen; zij staan de samenwerking van de daarmede belaste korpsen of autoriteiten in de weg; zij houden een schadelijk functioneel « isolationisme » in stand.

3. — Het gebruik van een technisch perfekt materiaal voor opsporingen en vervolgingen moet worden gezien in zijn verband met een gespecialiseerde en goed ingelichte leiding, die onverwijd en zonder onderbreking in tijd en ruimte kan optreden, hetgeen de Koninklijke Commissaris er beslist zal toe nopen de problemen te herzien die op het stuk van de territoriale bevoegdheid rijzen bij de uitoefening van de functie van de gerechtelijke politie.

Met het oog op de ondernomen hervorming is een grondige analyse van de in het buitenland ingenomen standpunten noodzakelijk. Zij wordt door de Koninklijke Commissaris verricht in Nederland, Frankrijk, Duitsland en Luxemburg. Tevens heeft hij bij zijn werkzaamheden de politieorganen en -autoriteiten betrokken die gerechtelijke functies als hoofdtaak of naast andere administratieve taken

c'est le cas pour le corps de gendarmerie ou pour l'ensemble des polices communales.

Il a constitué, pour l'assister et pour l'éclairer plus particulièrement sur le plan national, trois groupes de travail comportant des représentants de toutes les autorités de police :

Le premier groupe réunit, corrige et critique les textes existants qui instituent et organisent des fonctions de police judiciaire; il travaille sous le contrôle d'un magistrat.

Le deuxième groupe est chargé de recueillir tous les éléments qui permettent, par la création d'une documentation générale et complète ou par des techniques de constat rapides et sûres, de donner à la recherche et à la constatation des infractions le maximum d'efficience.

Le Commissaire Royal s'est attaché à étudier les moyens de mécanisation qui peuvent être utilement envisagés. Il estime que, dans ce domaine, on peut promouvoir le recours à un système d'information générale englobant tout le pays, mais qu'il faut laisser certaines sources d'information à des organismes locaux, situés plus près des milieux où se prépare, s'organise ou se commet l'infraction.

Le troisième groupe est chargé d'envisager la situation qu'il faut donner, dans l'Etat, à la fonction de police judiciaire.

Les travaux de ce groupe de travail sont suffisamment avancés pour que le Commissaire Royal puisse proposer sous peu une conception nouvelle de la fonction de police judiciaire, dans le cadre d'une unité fonctionnelle et technique qui assure dans une très large mesure l'indépendance fonctionnelle de ses rouages, dans l'accomplissement des actes de police judiciaire. Pour réaliser cet ensemble institutionnel, il importe de revoir les règles qui régissent la nomination des officiers de police judiciaire, leur affectation, leurs rangs et préséances, leurs attributions, la valeur de leurs actes, ainsi que la surveillance dont ils doivent faire l'objet dans l'accomplissement de leur mission judiciaire.

En procédant à ce remaniement de la fonction de police judiciaire, le Commissaire Royal a été amené à revoir certains principes de compétence et de procédure qui ne sont plus adaptés aux modifications de la vie sociale qui sont la conséquence de progrès techniques. Le cas le plus typique est évidemment l'incidence du développement automobile sur le fonctionnement de l'appareil judiciaire. Indépendamment de la surcharge du rôle des cours et tribunaux, il faut retenir la circonstance que la recherche, la constatation et la répression des infractions à la police du roulage et des infractions connexes (lésions corporelles) soustrait au dépistage des infractions graves et à leur constatation, bon nombre de forces de police essentielles, sans profit pour la collectivité. Il apparaît, par exemple, que le règlement de la procédure par une transaction coûte à l'Etat, dans la plupart des cas, une somme d'argent qui atteint le double de celle qui est payée par le contrevenant.

Le Commissaire Royal a pris ces éléments en considération dans le but d'élaborer un texte qui assouplisse l'actuel article 8 du Code d'instruction criminelle, et permette d'écartier des obligations de recherche et de constat imposées à la police judiciaire, certaines circonstances qui sans être nécessairement élisives d'infraction s'apparentent aux faits juridiques génératrices de simple dommage civil.

moeten vervullen, wat het geval is voor de rijkswacht of de gemeentepolitie.

Hij heeft drie werkgroepen waarin vertegenwoordigers van alle politielichamen zitting hebben, ingesteld om hem bij te staan en om hem, meer bepaald op het nationale vlak, voor te lichten.

De eerste werkgroep brengt de bestaande teksten waarbij de functies van de gerechtelijke politie worden ingesteld en georganiseerd, samen, verbeterd en bekritiseert ze. Zij arbeidt onder het toezicht van een magistraat.

De tweede werkgroep is belast met het inzamelen van alle gegevens die het door het aanleggen van een algemene en complete documentatie of door middel van snelle en betrouwbare constateringstechnieken, mogelijk maken de opsporing en de constatering van de overtredingen zo doelmatig mogelijk te verrichten.

De Koninklijke Commissaris heeft onderzocht hoe de mechanisering het best kan worden uitgevoerd. Hij is van mening dat men op dit gebied kan streven naar de organisatie van een algemeen inlichtingssysteem voor het gehele land, maar dat men bepaalde inlichtingsbronnen ter beschikking dient te laten van de plaatselijke organen, die dichter staan bij de milieus waarin het misdrijf wordt voorbereid, georganiseerd en begaan.

De derde groep is ermee belast te onderzoeken welke plaats aan de gerechtelijke politie in de Staat moet worden ingeruimd.

De werkzaamheden van bedoelde werkgroep zijn ver genoeg gevorderd om de Koninklijke Commissaris in staat te stellen over afzienbare tijd een nieuwe opvatting van de gerechtelijke politie voor te stellen in het raam van een functionele en technische eenheid, waarbij een zelfstandig optreden van de verschillende onderdelen bij het verrichten van de handelingen van gerechtelijke politie in ruime mate wordt gewaarborgd. Met het oog op deze reorganisatie is een herziening nodig van de regelen betreffende de benoeming, de dienstaanwijzing, de rang- en standverhouding, de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, de rechtskracht van hun handelingen en het toezicht waaraan zij bij het uitvoeren van hun gerechtelijke taak dienen onderworpen te zijn.

Bij deze omwerking van de dienst van gerechtelijke politie werd de Koninklijke Commissaris ertoe gebracht bepaalde principes inzake bevoegdheid en procedure te herzien, die niet meer aangepast zijn aan de door de technische vooruitgang gewijzigde levensomstandigheden. Het meest typische is natuurlijk de invloed van het toenemend autoverkeer op de werking van het gerecht. Afgezien van de overbelaste rol van hoven en rechtbanken dient in aanmerking te worden genomen dat de opsporing, de vaststelling en de bestrafing van de overtredingen van het verkeersreglement en van de daarmee samenhangende misdrijven (lichamelijke verwondingen) zonder enig nut voor degemeenschap heel wat onmisbare politieambtenaren ont trekken aan de opsporing en de vaststelling van ernstige misdrijven. Zo blijkt dat de beëindiging van de procedure door een minnelijke schikking in de meeste gevallen aan de Staat dubbel zoveel kost als het door de overtreder betaalde bedrag.

Met deze gegevens heeft de Koninklijke Commissaris rekening gehouden bij het opstellen van een tekst ter ver soepeling van het huidige artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering, waardoor het mogelijk wordt de gerechtelijke politie te ontslaan van de verplichting om bepaalde omstandigheden op te sporen en vast te stellen die, ofschoon zij misschien wel een overtreding uitmaken, toch eerder verwant zijn met rechtsfeiten die enkel aanleiding geven tot schadevergoeding.

Exemple : les accidents de roulage n'ayant provoqué que des dommages matériels. En ce qui concerne ces accidents, une solution est très proche; le caractère urgent de cette question pourrait justifier le recours à une réforme partielle mais immédiate.

II. — Les délais. — L'étude d'une conception générale des délais a été annoncée dans la communication faite par le Commissaire Royal à l'occasion du budget de 1964.

La rédaction d'une étude justificative des délais est en voie d'achèvement.

III. — Diverses questions ont été soumises au Commissaire Royal au cours de l'année écoulée, soit par le Ministre de la Justice, soit par des organismes privés.

Il s'agit notamment de l'établissement de la liste des jurés, ainsi que des problèmes de la citation en justice et de la fonction du ministère public près du tribunal de police et de l'expertise en matière répressive.

IV. — Le Commissaire Royal a confié à des collaborations bénévoles :

a) l'examen du titre préliminaire du Code d'instruction criminelle (loi du 18 avril 1878).

Il tiendra compte de l'orientation donnée par la loi du 16 mars 1964 à la compétence nationale pour les infractions commises en pays étranger.

b) une étude approfondie de la contradiction dans l'instruction préparatoire et des différentes conceptions qui ont, jusqu'à présent, été préconisées dans ce domaine.

V. — Le Commissaire Royal a pris contact avec les autorités néerlandaises, allemandes et françaises.

Aux Pays-Bas, aucune modification législative globale n'est envisagée.

En France, un nouveau code est en vigueur depuis 1958. Le Commissaire Royal a été informé, par les autorités administratives et judiciaires compétentes, des avantages et des inconvénients de la partie de cette législation qui règle l'instruction préparatoire, matière qui fait l'objet de ses préoccupations actuelles.

En Allemagne, une réforme partielle est en cours. Le Commissaire Royal se tient au courant.

Le Grand Duché du Luxembourg a confié au professeur Georges Levasseur, la réforme de son code d'instruction criminelle. Un projet de titre préliminaire a été communiqué par M. Levasseur au Gouvernement luxembourgeois. Le Commissaire Royal en poursuit l'analyse.

Il réunit, en ce moment, toutes autres législations susceptibles de servir de terme de comparaison avec la réforme projetée en Belgique (Israël, Thaïlande, pays anglo-saxons, etc...).

B. — *Effacement des condamnations.*

La loi du 7 avril 1964 relative à l'effacement des condamnations et à la réhabilitation en matière pénale est actuellement entrée en application.

Un membre s'est ému de ce que dans les extraits de casier judiciaire, figurent encore des condamnations qui normalement, en vertu de la loi nouvelle du 7 avril 1964, ne devraient plus y figurer.

Le Ministre a répondu que toutes les instructions avaient été données et que le service du casier judiciaire se chargeait de traduire dans le casier judiciaire les effets de la loi. Il a

Voorbeeld : de verkeersongevallen waarbij alleen stoffelijke schade wordt aangericht. Voor dergelijke ongevallen is men bijna aan een oplossing toe. Een gedeelte, maar onmiddellijke hervorming is hier, wegens de dringende aard van deze kwestie, verantwoord.

II. — De termijnen. — In de mededeling van de Koninklijke Commissaris bij de begroting voor 1964 werd een studie met een algemene visie op het probleem van de termijnen aangekondigd.

Een studie met de verantwoording van de termijnen is bijna klaar.

III. — Diverse problemen werden in het verlopen jaar door de Minister van Justitie of door private instellingen aan de Koninklijke Commissaris voorgelegd.

Het betreft o.m. het opstellen van de lijst der gezwaren, alsmede de problemen i.v.m. de dagvaarding, het ambt van openbaar ministerie bij de politierechtbank en het deskundig onderzoek in strafzaken.

IV. — De Koninklijke Commissaris heeft vrijwillige medewerkers belast met :

a) het onderzoek van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering (wet van 18 april 1878).

Hij zal rekening houden met de oriëntering die door de wet van 16 maart 1964 is gegeven aan de nationale bevoegdheid voor in het buitenland gepleegde misdrijven.

b) een grondige studie van de tegenstrijdigheid in het voorbereidend onderzoek en van de verschillende opvattingen die tot nu toe terzake naar voren werden gebracht.

V. — De Koninklijke Commissaris heeft contact opgenomen met de Nederlandse, Duitse en Franse autoriteiten.

In Nederland wordt een globale wijziging van de wetgeving niet overwogen.

In Frankrijk is sedert 1958 een nieuw wetboek van kracht. De Koninklijke Commissaris werd door de bevoegde administratieve en gerechtelijke autoriteiten ingelicht over de voor- en nadelen van dat gedeelte der wetgeving dat betrekking heeft op het voorbereidend onderzoek, een aangelegenheid die thans zijn aandacht gaande houdt.

In Duitsland wordt gewerkt aan een gedeelte hervorming. De Koninklijke Commissaris houdt zich op de hoogte.

Het Groothertogdom Luxemburg heeft de hervorming van zijn wetboek van strafvordering toevertrouwd aan professor Georges Levasseur. Een ontwerp van voorafgaande titel is door de heer Levasseur overgemaakt aan de Luxemburgse regering. De Koninklijke Commissaris zet de analyse ervan voort.

Hij brengt thans alle andere wetgevingen (Israël, Thailand, Angelsaksische landen, enz.) bij elkaar die als vergelijkingsbasis voor de in België beoogde hervorming dienstig kunnen zijn.

B. — *Uitwissing van veroordelingen.*

De wet van 7 april 1964 betreffende de uitwissing van veroordelingen en het eerherstel in strafzaken is thans van kracht geworden.

Een lid heeft er zijn ongerustheid over uitgesproken dat in het uitreksel uit het strafregister nog veroordelingen zijn opgenomen die er volgens de nieuwe wet van 7 april 1964 normaal niet meer zouden moeten in vermeld worden.

De Minister antwoordde dat de nodige onderrichtingen werden verstrekt en dat de dienst van het strafregister zich erop toelegt het strafregister in overeenstemming te brengen.

ajouté que ce travail était un travail considérable et que dès lors il n'est pas impossible que dans certains cas individuels le nécessaire n'aurait pas encore été fait.

Si des cas pareils existent, il y a lieu de les signaler au département de la Justice qui fera immédiatement les vérifications nécessaires.

*C. — Assurance obligatoire des véhicules automobiles.
Couverture du risque des cas fortuits.*

Un membre a fait observer que le domaine de l'assurance obligatoire s'étend sans cesse et que néanmoins on doit constater qu'il y a des cas où le dommage causé n'est pas couvert; et de citer comme exemple un accident imputable au cas fortuit. L'auteur de l'accident est acquitté; il n'a pas de base légale pour demander une indemnisation du dommage subi.

Le Ministre a répondu qu'il est attentif à la question de l'extension du domaine de l'assurance obligatoire et il a ajouté qu'il projetait une réunion avec tous les assureurs du pays dans les prochaines semaines.

A cette occasion, il soulèverait le problème évoqué par un membre de la commission et il demanderait aux assureurs leur accord pour qu'ils couvrent également les cas fortuits, ceci afin d'éviter les situations malheureuses relevées par le membre de la Commission.

Le Ministre a ajouté qu'à l'occasion de cette réunion il demanderait aux assureurs du pays de réfléchir sur une solution qu'il proposerait en vue d'écartier des tribunaux certaines affaires d'accidents d'autos qui encombrent inutilement les rôles. Toutes les affaires où il n'y a pas de lésions corporelles pourraient être soumises à un arbitrage.

D. — La compétence du juge d'instruction.

A la question de savoir si, conformément à la compétence généralisée de la police judiciaire, il ne convient pas de généraliser la compétence territoriale du juge d'instruction, le Ministre a répondu que :

cette extension, qui est en effet préconisée par certains auteurs (voir Hoeffler, Traité de l'instruction préparatoire, n° 39), paraît relever d'une réforme profonde de l'organisation judiciaire.

Il y a lieu de se rappeler cependant qu'en matière de compétence territoriale, le code d'instruction criminelle (art. 23) définit la compétence du procureur du Roi, celle du juge d'instruction (art. 63 et 69) et enfin celle du tribunal lui-même.

Or, les fonctions du procureur du Roi et celles du juge d'instruction s'interpénètrent à un point qui exclut la possibilité de modifier la compétence de l'un sans devoir également modifier celle de l'autre.

Il s'agit là d'un problème qui, par sa nature et son ampleur, devra être traité dans le cadre de la mission du Commissaire Royal à la réforme de la procédure pénale.

Toutefois, l'extension récente de la compétence territoriale de la police judiciaire est de nature à réduire assez sensiblement le recours à la délégation d'un autre juge d'instruction, ce recours ne se justifiant généralement plus dans les cas où l'intervention d'un juge compétent ne s'avère pas indispensable.

gen met de wet. Dit is echter een omvangrijk werk en het is dan ook niet uitgesloten dat in enkele alleenstaande gevallen alles nog niet in orde is.

Zo dergelijke gevallen bestaan, dienen zij ter kennis te worden gebracht van het departement van Justitie, dat onmiddelijk het vereiste onderzoek zal instellen.

*C. — Verplichte verzekering.
Dekking van toevallige schade.*

Een lid merkt op dat de verplichte verzekering steeds verder wordt uitgebreid. Niettemin stelt men vast dat de berokkende schade in sommige gevallen niet gedekt is. Hij haalt het voorbeeld aan van een aan het toeval te wijten ongeval; degene die het ongeval heeft veroorzaakt, wordt vrijgesproken; deze heeft geen wettelijke basis om een vergoeding voor de geleden schade te eisen.

De Minister antwoordt dat hij het probleem van de uitbreiding der verplichte verzekering aandachtig volgt; hij voegt er aan toe dat hij voor de komende weken een vergadering met alle verzekeraars van het land overweegt.

Bij die gelegenheid zal hij het door het lid aangesneden probleem ter sprake brengen en aan de verzekeraars vragen of zij ermee instemmen ook de toevallige schade te dekken, om de voornoemde ongelukkige toestanden te voorkomen.

De Minister voegt er aan toe dat hij van de gelegenheid gebruik zal maken om de verzekeraars te vragen een door hem voorgestelde oplossing te overwegen, ten einde bepaalde geschillen in verband met verkeersongevallen, die zonder enig nut op de rol worden gebracht en deze overbelasten, voortaan niet meer voor de rechtbank te brengen. Alle gevallen waarbij geen lichamelijk letsel wordt berokkend, zouden aan een scheidsgerecht kunnen worden voorlegd.

D. — De bevoegdheid van de onderzoeksrechter.

Op de vraag of de territoriale bevoegdheid van de onderzoeksrechter niet moet worden uitgebreid, zoals met die van de gerechtelijke politie is gebeurd, antwoordt de Minister het volgende :

bedoelde uitbreiding, die inderdaad door bepaalde auteurs wordt voorgesteld (cf. Hoeffler : Traité de l'instruction préparatoire, n° 39), maakt blijkbaar deel uit van een grondige hervorming van de rechterlijke inrichting.

Inzake territoriale bevoegdheid dient er echter te worden aan herinnerd dat het Wetboek van Strafrechtspleging (art. 23) de bevoegdheid van de procureur des Konings bepaalt en, in samenhang hiermede, die van de onderzoeksrechter (artt. 63 en 69) en van de rechtbank zelf.

De taken van de procureur des Konings en die van de onderzoeksrechter nu lopen dermate door elkaar, dat men onmogelijk de bevoegdheid van de een kan wijzigen zonder ook die van de andere te moeten aanpassen.

Wegens zijn aard en omvang dient dit probleem door de Koninklijke Commissaris voor de hervorming van de strafrechtspleging in het raam van de hem opgedragen taak te worden behandeld.

De recente uitbreiding van de territoriale bevoegdheid van de gerechtelijke politie kan echter het opdragen van een zaak aan een andere onderzoeksrechter merkelijk verminderen, aangezien voor een dergelijke opdracht doorgaans geen reden meer is, wanneer het optreden van een bevoegd rechter niet onontbeerlijk is.

E. — *La loi de probation.*

Plusieurs membres se sont inquiétés de l'application de la loi sur la probation et ont cru constater que des directives étaient données aux parquets par les Procureurs Généraux sans que les avocats aient connaissance de leur teneur.

Le Ministre a répondu que lorsqu'une loi importante entrait en application, il était d'usage que le Ministre de la Justice fasse une circulaire concernant l'application de la nouvelle législation, ce qui a été fait en l'espèce le 31 août dernier. La circulaire sera publiée dans le recueil des circulaires du ministère de la Justice.

Indépendamment de cela, les procureurs généraux et les procureurs du Roi peuvent donner des directives à leurs parquets sur les réquisitions à prendre, soit dans une affaire déterminée, soit dans une catégorie d'affaires. En l'espèce, des directives ont été données dans certains parquets. Elles comportent essentiellement des mesures d'organisation interne, comme par exemple l'établissement d'un rapport sur les affaires traitées pendant une certaine période de l'application de la loi.

Le Ministre a souligné qu'il lui paraissait évident que lorsque le ministère public faisait état d'une directive ou d'un commentaire émanant de quelque autorité judiciaire que ce soit, ces directives ou ces commentaires devaient être communiqués à la défense.

Un membre a signalé à cet égard que dans l'un des ressorts d'un tribunal de première instance, le procureur du Roi avait communiqué à ses substituts un commentaire de la loi qu'il avait eu soin de remettre en même temps au bâtonnier de l'Ordre des Avocats pour être porté à la connaissance des membres du barreau.

Cette pratique est, selon le Ministre, tout particulièrement recommandable.

III. — *L'organisation judiciaire.*

A. — *L'augmentation du nombre de magistrats.*

Plusieurs membres se sont émus de l'arrière important existant dans certains tribunaux, surtout en pays flamand. Certains affirment que les parquets classent nombre d'affaires, sachant d'avance qu'ils ne pourront poursuivre dans le délai de prescription.

En fonction de cette situation, ces membres ont postulé l'augmentation du nombre des magistrats dans certains arrondissements.

Le Ministre a répondu que la question retenait toute son attention depuis un certain temps mais qu'il la croyait inopportun au moment où la réforme judiciaire d'une part et, d'autre part, au moment où des mesures à prendre en matière de roulage allaient sensiblement modifier la compétence des divers tribunaux et l'ampleur de leurs traxaux.

B. — *La photocopie des documents.*

Plusieurs membres se plaignent du retard dans la délivrance des photocopies. Il faut, affirment-ils, parfois attendre trois à quatre semaines. Cela provient du fait que tout doit être envoyé à Bruxelles. La décentralisation des services de photocopie est à leurs yeux d'une urgente nécessité.

E. — *De probatiewet.*

Verscheidene leden verzochten om inlichtingen in verband met de toepassing van de wet op de probatie; zij menen te weten dat de procureurs-generaal de parketten richtlijnen verstrekken zonder dat de advocaten de inhoud daarvan kennen.

De Minister antwoordde dat het bij het in werking treden van een belangrijke wet gebruikelijk is dat de Minister van Justitie een rondschrift stuurt in verband met de toepassing van de nieuwe wetgeving, wat in het onderhavige geval gebeurd is op 31 augustus j.l. Bedoeld rondschrift zal worden opgenomen in de verzameling der omzendbrieven van het Ministerie van Justitie.

Afgezien daarvan kunnen de procureurs-generaal en de procureurs des Konings de parketten richtlijnen verstrekken over de vorderingen die zij in een bepaalde zaak of in een bepaalde categorie van zaken dienen in te stellen. In dit verband werden aan sommige parketten richtlijnen versterkt. Deze bevatten hoofdzakelijk maatregelen m.b.t. de interne organisatie, b.v. het opmaken van een verslag over de gevallen die gedurende een bepaalde periode met toepassing van de nieuwe wet zijn behandeld.

Het ligt voor de hand, verklaarde de Minister met nadruk, dat, wanneer het openbaar ministerie gewag maakt van een richtlijn of een toelichting die uitgaat van welke rechterlijke overheid ook, deze beseinden ter kennis van de verdediging moeten worden gebracht.

In dit verband deelde een lid mede dat een procureur des Konings, in een van de rechtsgebieden van een rechtbank van eerste aanleg, aan zijn substituten een toelichting bij de wet heeft gezonden en dit stuk tevens aan de stafhouder van de Orde der Advocaten had toegezonden om ter kennis van de leden van de balie te worden gebracht.

Deze handelwijze verdient, volgens de Minister, warme aanbeveling.

III. — *Rechterlijke inrichting.*

A. — *Verhoging van het aantal magistraten.*

Verschillende leden maakten zich bezorgd over de belangrijke achterstand bij sommige rechtbanken, vooral in het Vlaams land. Sommigen beweren dat de parketten tal van zaken terzijde laten liggen, omdat zij bij voorbaat weten dat zij die niet binnen de verjaringstermijn zullen kunnen vervolgen.

In verband met deze toestand verzochten die leden voor sommige arrondissementen om verhoging van het aantal magistraten.

De Minister antwoordde daarop dat deze kwestie sedert enige tijd zijn volle aandacht heeft, maar dat hij ze ongelegen acht, nu de rechterlijke hervorming en de maatregelen die moeten worden getroffen op het gebied van het verkeer, zowel de bevoegdheid als de omvang der werkzaamheden van de verschillende rechtbanken aanzienlijk gaan wijzigen.

B. — *Fotocopie der documenten.*

Verscheidene leden maken hun beklag over de vertraging bij het afgeven van de fotocopieën. Soms, beweren zij, moet men drie tot vier weken wachten. Dit komt doordat alles naar Brussel moet worden gezonden. Huns inziens is de decentralisatie van de diensten voor fotocopie een dringende noodzaak.

Le Ministre a répondu qu'il avait pu hâter considérablement la décentralisation grâce à des crédits spéciaux permettant l'achat d'un matériel moderne. Le Ministre a communiqué à cet égard un tableau qui est reproduit en annexe.

Il s'est d'autre part insurgé contre l'affirmation que la délivrance des photocopies provoquait des retards de plusieurs semaines. Ce sont en réalité les formalités de greffe, indépendantes du procédé de photocopie, qui expliquent sans toujours les justifier, de longs délais. En effet, la reproduction de documents par le Service Central du Palais de Justice permet la délivrance de copies dans les 48 heures et les recouplements faits par le Ministre lui-même établissent que ce délai de 48 heures n'est jamais dépassé.

Le délai n'est non plus jamais supérieur à 48 heures en ce qui concerne le développement et l agrandissement des films soumis au Service Central de photocopie par les instances utilisant l'appareil de prise de vues à procédé optique.

Situation actuelle en matière de reproduction de documents pour les besoins des services judiciaires.

I. — En ce qui concerne les appareils de prise de vues, la situation décrite dans le rapport du sénateur De Baeck est restée inchangée (voir doc. Sénat n° 129, session 1963-1964, p. 9-10).

Sont dotés de ces appareils :

- 1) 25 tribunaux de première instance;
- 2) le tribunal de commerce de Bruxelles;
- 3) les auditotats militaires de Gand et de Liège.

Les microfilms faits au moyen des appareils de prise de vues installés dans les susdits services sont développés et agrandis au Service central de photocopie à Bruxelles.

II. — La décentralisation du travail de photocopie a été poursuivie en 1964.

A. — L'application, à partir du 1er septembre 1964, de la loi du 16 août 1963 modifiant la loi du 3 juillet 1956 sur le registre du commerce, a amené le département à doter d'un appareil de photocopie par contact 24 services du registre du commerce.

Devançant d'autre part la réalisation du programme conçu primitivement pour l'année 1965, cinq palais de justice, à savoir ceux de Bruxelles, Gand, Anvers, Liège et Charleroi, ont été dotés d'un appareil de reproduction de documents appliquant le procédé xérographique (procédé à sec).

Cet appareil à grand rendement permet de produire non seulement les copies nécessaires au registre du commerce établi dans ces palais de justice, mais également les copies à délivrer par le greffe du tribunal de 1re instance, le parquet et les autres services judiciaires installés dans le même bâtiment.

Il n'en est toutefois pas de même à Bruxelles où l'appareil de reproduction par le procédé xérographique est utilisé exclusivement par le registre du commerce, vu le nombre élevé de copies à délivrer par ce service.

B. — En février 1964, 10 justices de paix de première classe ont été équipées d'un appareil de photocopie par contact. Un appareil identique sera installé en octobre 1964 au greffe civil du tribunal de 1re instance à Bruxelles.

De Minister antwoordde dat hij de decentralisatie aanzienlijk heeft kunnen bespoedigen dank zij bijzondere kredieten waarmee modern materieel kon worden aangekocht. De Minister verstrekte hierover een tabel die wij in bijlage overnemen.

Hij protesteerde evenwel tegen de bewering, als zou het afgeven van fotocopieën met een vertraging van verscheidene weken geschieden. In feite zijn die lange termijnen te verklaren — maar daarom niet altijd verantwoord — door de formaliteiten bij de griffie, die niets gemeens hebben met het fotocopieprocédé. Het afdrukken van documenten door de Centrale Dienst in het paleis van justitie, maakt het immers mogelijk de copieën binnen 48 uren te verstrekken; uit een onderzoek, door de Minister zelf ingesteld, is gebleken dat die termijn van 48 uren nooit wordt overschreden.

Ook voor de ontwikkeling en de vergroting van films, welke door de instanties die optische filmtoestellen gebruiken, aan de Centrale Dienst voor Fotocopie worden doorgegeven, beloopt de termijn nooit meer dan 48 uren.

Huidige toestand met betrekking tot het overdrukken van documenten ten behoeve van de gerechtelijke diensten.

I. — De toestand ten aanzien van de filmtoestellen is dezelfde gebleven als beschreven in het verslag van Senator De Baeck (zie stuk Senaat n° 129, zitting 1963-1964, blz. 9-10).

Over dergelijke toestellen beschikken :

- 1) 25 rechtbanken van eerste aanleg;
- 2) de rechtbank van koophandel te Brussel;
- 3) de militaire auditotaten te Gent en te Luik.

De microfilms die gemaakt worden met de in voornoemde diensten aanwezige filmtoestellen worden ontwikkeld en vergroot door de Centrale Dienst voor Fotocopie te Brussel.

II. — De decentralisatie van het fotocopiewerk werd in 1964 voortgezet.

A. — In verband met het feit, dat de wet van 16 augustus 1963 tot wijziging van de wet van 3 juli 1956 op het handelsregister vanaf 1 september 1964 van toepassing is, besloot het departement een contact-fotocopietoestel ter beschikking te stellen van 24 diensten van het handelsregister.

Verder liep het departement al vooruit op de uitvoering van het programma dat aanvankelijk voor het jaar 1965 was bedoeld, en zo kregen 5 paleizen van justitie, met name te Brussel, Gent, Antwerpen, Luik en Charleroi, een toestel voor xerografische afdruk van documenten (droogdruk).

Dank zij het hoge rendement van dit toestel is het mogelijk niet alleen de nodige kopieën te bezorgen voor het in deze justitiële paleizen gehouden Handelsregister, maar eveneens de kopieën die moeten worden afgegeven door de griffie van de rechtbank van eerste aanleg, het parket en de andere gerechtelijke diensten die in hetzelfde gebouw zijn ondergebracht.

Dit is echter niet het geval te Brussel, waar het droogdruktoestel uitsluitend door het Handelsregister wordt gebruikt wegens het hoge aantal kopieën dat deze dienst moet afleveren.

B. — In februari 1964 werden tien vrederechten eerste klasse voorzien van een contact-fotocopietoestel. Een zelfde toestel zal in oktober 1964 worden geïnstalleerd in de burgerlijke griffie van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel.

Si le crédit inscrit au budget de l'exercice 1964 pour le fonctionnement des services de photocopie le permet, il sera procédé à la fin de cette année à l'achat d'un certain nombre d'appareils de photocopie par contact à l'usage de justices de paix de deuxième classe. Les justices de paix de première classe (à l'exception d'une seule) sont déjà pourvues de semblable appareil.

L'augmentation de crédits pour la décentralisation des services de photocopies (art. 17-1e du Budget, page 8) est d'un montant de 3.296.000 francs par rapport à l'exercice 1964. Le total du crédit sollicité est de 10.222.000 francs (voir programme justificatif, pages 27 et 28).

C. — *La documentation mise à la disposition des Cours et Tribunaux.*

Deux questions ont été posées :

Pourquoi les tribunaux de la région flamande ne disposent-ils pas toujours du texte néerlandais des lois, ni des périodiques juridiques de langue néerlandaise ?

Pourquoi par exemple, les cours et tribunaux ne disposent-ils pas d'office du Répertoire pratique de droit belge ?

Le Ministre a répondu que le département fournit à toutes les juridictions des publications de base comme « le recueil des lois belges », « Verzameling der Belgische wetten »; pour le reste, il est jugé préférable de permettre aux magistrats eux-mêmes de composer leur bibliothèque selon leurs besoins en permettant aux chefs de corps de couvrir les dépenses dans les limites du budget à ce destiné.

Le Ministre a ajouté qu'il avait l'intention de faire établir dans les services de son département un résumé succinct de notre législation en langue allemande pour les cantons de l'est.

D. — *Le transfert à l'Etat de la propriété des bâtiments comprenant des locaux à l'usage des services judiciaires.*

Un membre interroge le Ministre sur la reprise des bâtiments judiciaires par l'Etat, reprise qui a été prévue par la loi « unique » (loi du 14 février 1961).

Cette manière est de la compétence exclusive du Ministre des Travaux Publics; la procédure est la suivante :

1. — Les provinces et les communes qui désirent transférer à l'Etat la propriété des bâtiments visés à l'article 77 de la loi du 14 février 1961, adressent leur proposition au Ministre des Travaux Publics (art. 1e de l'arrêté royal du 7 décembre 1961 relatif au transfert de la propriété des locaux judiciaires et aux indemnités dues pour leur usage).

2. — Une commission consultative instituée au Ministère des Travaux publics est chargée de donner son avis sur les propositions émanant des provinces et des communes (art. 4 de l'arrêté royal du 7 décembre 1961).

3. — Le Ministre des Travaux publics décide de la suite à donner aux propositions de reprise faites par les provinces et les communes sur le vu de l'avis donné par la commission consultative précitée.

Indien het krediet, op de begroting voor het dienstjaar 1964 uitgetrokken voor de werking van de diensten voor fotocopie, toereikend is, zal op het einde van dit jaar een aantal contact-fotocopiestoestellen worden aangekocht ten behoeve van de vrederechten tweede klasse. Alle vrederechten eerste klasse (op één na) bezitten reeds een dergelijk toestel.

De vermeerdering van de kredieten voor de decentralisatie van de diensten voor fotocopie (art 17-1e van de Begroting, blz. 9) bedraagt 3.296.000 frank ten opzichte van het dienstjaar 1964. Het totaal van het aangevraagde krediet beloopt 10.222.000 frank (zie verantwoordingsprogramma, blz. 527 en 528).

C. — *Documentatie ter beschikking van de Hoven en Rechtbanken.*

Twee vragen werden gesteld :

Waarom beschikken de rechtbanken in het Vlaamse land niet altijd over de Nederlandse tekst van de wetten, noch over de in het Nederlands verschijnende rechtskundige tijdschriften ?

Waarom b.v. bezitten de hoven en rechtbanken niet ambtshalve het « Répertoire pratique de Droit belge » ?

De Minister antwoordde dat het departement aan alle rechtscolleges basispublicaties verstrekt, zoals « le recueil des lois belges » « Verzameling der Belgische wetten »; voor de rest wordt het verkieslijk geacht de magistraten zelf hun bibliotheek te laten samenstellen volgens hun behoeften en de korpschoofden de uitgaven te laten dekken binnen de perken van de daartoe bestemde begrotingskredieten.

De Minister voegde eraan toe dat hij van plan is door de diensten van zijn departement ten behoeve van de Oostkantons een korte samenvatting van onze wetgeving te laten maken in de Duitse taal.

D. — *Overdracht aan de Staat van de eigendom van gebouwen waarvan de gerechtelijke diensten lokalen gebruiken.*

Een lid verzocht de Minister om uitleg over de overname van gerechtelijke gebouwen door de Staat, in welke overname door de eenheidswet is voorzien (wet van 14 februari 1961).

Deze aangelegenheid behoort uitsluitend tot de bevoegdheid van de Minister van Openbare Werken; de procedure is de volgende :

1. — De provincies en de gemeenten die de eigendom van de in artikel 77 van de wet van 14 februari 1961 bedoelde gebouwen aan de Staat verlangen over te dragen, richten hun voorstel aan de Minister van Openbare Werken (art. 1 van het koninklijk besluit van 7 december 1961 betreffende de overdracht van de eigendom der gerechtelijke lokalen en de voor het gebruik ervan verschuldigde vergoedingen).

2. — Een bij het Ministerie van Openbare Werken ingestelde commissie van advies is belast met het verstrekken van advies over de voorstellen van de provincies en gemeenten (art. 4 van het koninklijk besluit van 7 december 1961).

3. — De Minister van Openbare Werken beslist, aan de hand van het advies dat door voornoemde commissie van advies is verstrekt, welk gevolg moet worden gegeven aan de door de provincies en gemeenten gedane voorstellen tot eigendomsovername.

En cas d'acceptation de ces propositions, il invite les Comités d'acquisition d'immeubles de l'Etat à rédiger l'acte de transfert de propriété et à les faire signer par les parties intéressées.

4. — L'acte de transfert de propriété est passé par l'Administration de l'Enregistrement et des Domaines.

A ce stade, la matière relève donc de la compétence du Ministre des Finances.

Les renseignements suivants peuvent être ajoutés :

— 14 propositions de transfert à l'Etat ont été introduites mais non encore examinées par la commission consultative;

— 6 affaires sont à l'examen;

— dans 25 affaires, la commission a émis un avis favorable;

— dans 2 affaires, la commission consultative a donné un avis défavorable;

— une affaire est en instance d'être réglée.

IV. — Statuts et rémunérations.

A. — Police Judiciaire.

Un membre rompt une lancé en faveur de l'augmentation de l'indemnité forfaitaire journalière de débours des agents et officiers judiciaires près les parquets.

Le Ministre a déclaré à ce propos que la révision de cette indemnité est actuellement à l'étude. A cet effet, une proposition est inscrite à l'ordre du jour de la prochaine réunion du comité de consultation syndicale des polices judiciaires.

* * *

Un membre s'est ému de ce que certaines promotions de la police judiciaire dépendaient de l'obtention du certificat de l'Ecole de criminologie et de police scientifique, ce qui lui paraît excessif en raison du fait que certains de ces agents ont passé des examens qui peuvent être considérés comme au moins équivalents.

Le Ministre répond qu'il s'agit d'une mesure générale qu'il croit excellente : les études à l'Ecole de criminologie et de police scientifique sont nécessaires dans certaines fonctions spécialisées, nécessité que ne couvre pas l'obtention d'autres diplômes ou la réussite d'examens même supérieurs.

A titre transitoire, cependant, des agents ayant passé d'autres examens que ceux de l'Ecole de criminologie et de police scientifique pourraient être promus.

Des dispositions seront envisagées à cet effet.

B. — Les assistants sociaux.

Un membre se plaint du fait que dans certains tribunaux il y a trop peu d'assistantes sociales.

Un autre fait remarquer que les nominations des assistantes sociales semblent avoir été bloquées provisoirement, suite à la nouvelle loi en élaboration; mais il est déçu par le budget qui ne prévoit aucune augmentation substantielle de crédit pour la protection de la jeunesse.

Or, il est certain que la nouvelle loi sur la protection de la jeunesse exigera des dépenses importantes.

Le Ministre répond qu'il y a des difficultés pour le recrutement d'assistants sociaux. Dès à présent, un concours est organisé en vue du recrutement de vingt nouveaux

Bij aanvaarding van die voorstellen verzoekt hij de Comités voor Aankoop van Gebouwen van de Staat een akte van eigendomsoverdracht op te maken en ze door de betrokken partijen te doen ondertekenen.

4. — De akte van eigendomsoverdracht wordt verleend door het Bestuur der Registratie en Domeinen.

In dit stadium komt de zaak dus onder de bevoegdheid van de Minister van Financiën.

De volgende gegevens kunnen nog worden verstrekt :

— 14 voorstellen tot overdracht aan de Staat zijn ingediend, maar nog niet door de commissie van advies onderzocht;

— 6 zaken worden onderzocht;

— in 25 gevallen heeft de commissie een gunstig advies uitgebracht;

— in 2 gevallen heeft de commissie van advies ongunstig geadviseerd;

— voor één zaak is de regeling nabij.

IV. — Statuut en bezoldiging.

A. — Gerechtelijke Politie.

Een lid breekt een lans voor de verhoging van de dagelijkse forfaitaire kostenvergoeding van de gerechtelijke agenten en officieren bij de parketten.

De Minister verklaart in dit verband dat de herziening van deze vergoeding wordt onderzocht. Met het oog hierop is een voorstel op de agenda geplaatst van de eerstvolgende vergadering van de syndicale raad van advies van de gerechtelijke politie.

* * *

Een lid is erover verontrust dat sommige bevorderingen bij de gerechtelijke politie afhankelijk worden gesteld van het behalen van het getuigschrift van de School voor criminologie en criminalistiek; dit lijkt hem overdreven, daar sommige agenten examens hebben afgelegd die op zijn minst als gelijkwaardig hebben worden beschouwd.

De Minister antwoordt dat het hier een algemene maatregel betreft, die hij voortreffelijk vindt : de studie aan de School voor criminologie en criminalistiek is een vereiste voor bepaalde gespecialiseerde functies; aan die vereiste wordt niet voldaan door het behalen van andere diploma's of door het slagen voor examens, al zijn die nog zwaarder.

Bij wijze van overgangsmaatregelen kunnen agenten worden bevorderd die andere examens hebben afgelegd dan die van de School voor criminologie en criminalistiek.

Daartoe zullen maatregelen worden overwogen.

B. — Maatschappelijke Assistenten.

Een lid klaagt erover dat er in sommige rechtbanken te weinig maatschappelijke assistenten zijn.

Een ander lid wijst erop dat de benoemingen van maatschappelijke assistenten voorlopig schijnen stopgezet te zijn ingevolge de thans in voorbereiding zijnde nieuwe wet, echter teleurgesteld omdat de begroting niet voorziet in een merkelijke verhoging van de kredieten voor de jeugdbescherming.

Het staat nochtans vast dat de nieuwe wet op de jeugdbescherming belangrijke uitgaven zal vergen.

De Minister antwoordt dat men moeilijkheden ondervindt bij de werving van maatschappelijke assistenten. Nu reeds is een vergelijkend examen ingericht voor de werving

assistants sociaux, étant entendu que certains assistants déjà en place peuvent être chargés de ce service (voir *Moniteur* du 29 juillet 1964).

Les crédits nécessaires n'ont pas été prévus dans le budget pour la protection de la jeunesse, la loi n'étant pas encore entrée en vigueur.

C. — *Les messagers des Cours et Tribunaux.*

Un membre attire l'attention du Ministre sur la situation matérielle des messagers-huissiers dans les palais de justice.

Ces employés qui, somme toute, sont investis d'une mission de confiance, sont gratifiés de rémunérations dérisoires.

Le Ministre répond que les messagers des cours et tribunaux bénéficient des mêmes barèmes que ceux applicables aux administrations de l'Etat et qui sont fixés par l'administration de la Fonction publique.

L'application des échelles compensatoires accordées au personnel des services publics leur est assurée et les traitements retouchés par les nouveaux calculs leur seront liquidés à très bref délai.

D. — *Les pensions des veuves de magistrats militaires.*

Le problème des pensions de veuves des substituts militaires en campagne a été évoqué.

Le Ministre répond qu'il a été en discussion à ce sujet avec son collègue le Ministre, adjoint aux Finances.

Le Ministre, adjoint aux Finances, estime que la loi générale du 21 juillet 1844 sur les pensions civiles et ecclésiastiques est applicable, tandis que le Ministre de la Justice est d'avis que c'est la loi du 25 juillet 1867 relative à la retraite des magistrats qui est d'application. Finalement, il a été décidé de soumettre la question au Conseil de Cabinet qui tranchera à très bref délai, et devra marquer ses préférences pour l'un des divers systèmes qui sont proposés à cet égard.

Il est cependant clair que ce droit à la pension des magistrats militaires nommés à titre temporaire n'est pas dénié par le gouvernement et qu'il s'attache à trouver une solution à ce problème.

V. — *Questions diverses.*

A. — *Les déchéances électorales.*

Un membre demande quand seront supprimées ou revues les déchéances électorales, car elles sont actuellement d'une absurde sévérité.

Le Ministre estime également que le régime des déchéances électorales est trop sévère et a déjà interrogé à ce sujet son collègue, le Ministre de l'Intérieur.

Celui-ci lui a fait connaître son accord de principe et lui a fait savoir qu'il mettait cette question à l'examen.

van 20 nieuwe maatschappelijke assistenten, met dien verstande dat sommige assistenten, die reeds als zodanig werkzaam zijn, met die taak kunnen worden belast (Zie *Belgisch Staatsblad* van 29 juli 1964.)

De vereiste kredieten voor de jeugdbescherming zijn op de begroting niet uitgetrokken daar de wet nog niet van kracht is.

C. — *De boden bij de Hoven en Rechtbanken.*

Een lid vestigt de aandacht van de Minister op de materiële toestand van de boden-kamerbewaarders in de paleizen van justitie.

Deze personeelsleden, die per slot van rekening een vertrouwenspost bekleden, genieten een bespottelijk lage bezoldiging.

De Minister antwoordt dat voor de boden bij de hoven en rechtbanken dezelfde weddeschalen gelden als in de Rijksbesturen (en dat die door het Openbaar Ambt worden vastgesteld).

De toepassing van de compensatieschalen, die aan het personeel van de overheidsdiensten zijn toegekend, is hun gewaarborgd, en zeer binnenkort zullen zij de volgens de nieuwe berekeningen aangepaste wedde uitbetaald krijgen.

D. — *Pensioenen van de weduwen van militaire magistraten.*

Het probleem van de pensioenen der weduwen van de militaire substituten te velde wordt ter sprake gebracht.

De Minister antwoordt dat hij hieromtrent van mening verschilde met zijn collega de Minister, adjunct voor Financiën.

De Minister, adjunct voor Financiën, is van mening dat de algemene wet van 21 juli 1844 op de burgerlijke en kerkelijke pensioenen van toepassing is, terwijl de Minister van Justitie oordeelt dat de wet van 25 juli 1867 op de oppensioenstelling van de magistraten moet worden toegepast. Ten slotte werd besloten de kwestie voor te leggen aan de Ministerraad, die zeer binnenkort een beslissing zal nemen en daarbij zijn voorkeur zal moeten geven aan een van de verschillende regelingen die ter zake zijn voorgesteld.

Het staat echter buiten kijf dat het recht op pensioen van die tijdelijk benoemde militaire magistraten door de Regering niet wordt ontkend; zij spant zich in om een oplossing te vinden voor dit probleem.

V. — *Diverse vragen.*

A. — *Vervallenverklaring van het kiesrecht.*

Een lid vraagt wanneer de vervallenverklaring van het kiesrecht zal worden afgeschaft of herzien, daar die regeling thans uitermate streng is.

De Minister acht de regelen inzake vervallenverklaring van het kiesrecht eveneens te streng; hij heeft hierover reeds de mening gevraagd van zijn collega, de Minister van Binnenlandse Zaken.

Deze heeft zich principieel akkoord verklaard en hem medegedeeld dat hij de kwestie laat onderzoeken.

B. — Adaptation des pensions des membres du clergé aux nouveaux traitements accordés par la loi du 31 juillet 1963.

Un membre a demandé si les pensions des ecclésiastiques seraient adaptées.

La question est de la compétence du Ministre des Finances; toutefois, le Ministre communique les renseignements suivants.

Il convient de distinguer deux catégories de bénéficiaires :

a) ministres des cultes admis à la pension avant le 1er juillet 1962 : la pension des intéressés n'est pas modifiée par la loi du 31 juillet 1963; toutefois, ils bénéficient des dispositions de la loi du 2 août 1962 relative aux pensions de retraite et de survie qui prévoit une majoration de la pension de 10 % à partir du 1er juillet 1962 et une nouvelle majoration de 3 % au 1er janvier 1964.

b) ministres des cultes admis à la pension à partir du 1er juillet 1962 :

— La pension de cette dernière catégorie doit être calculée sur la base des traitements fixés par la loi du 31 juillet 1963.

C. — Les suicides dans les prisons.

Un membre soulève le problème des suicides dans les prisons et dénonce des règlements qui lui apparaissent surannés. Il soulève à titre exemplatif des cas particuliers portés à sa connaissance.

Le Ministre répond par les considérations suivantes.

Au cours des cinq dernières années, le nombre des suicides dans les prisons s'établit comme suit : 4 en 1960, 3 en 1961, 1 en 1962, 2 en 1963, 2 en 1964 (trois trimestres).

Sur ces 12 suicides, il y a 10 pendaisons, 1 saut par une fenêtre (établissement semi-ouvert de St-André lez Bruges) et 1 absorption de barbituriques.

Les tentatives de suicide se répartissent comme suit : 22 en 1960, 24 en 1961, 45 en 1962, 45 en 1963, 31 en 1964 (trois trimestres).

Sur ces 167 tentatives, on note 83 coupures, 51 pendaisons, 7 absorptions d'objets quelconques, 6 empoisonnements, 2 asphyxies (combustion de literie), 1 fracture du crâne (projection contre un mur) et 17 sauts dans le vide.

Si, dans la grande majorité des cas, c'est l'intervention rapide et efficace du personnel qui a permis d'éviter les suites mortelles des tentatives, il faut admettre qu'en ce qui concerne les sauts dans le vide, la surveillance la plus étroite ne réussit pas toujours à les empêcher et que la vie du détenu tient alors au hasard et aux circonstances de la chute.

Sans doute, le placement d'un treillis métallique tendu entre les galeries du premier étage aurait-il pour effet de réduire les possibilités de saut. Mais ce dispositif laisse généralement une pénible impression et n'élimine pas tous les risques puisque certains endroits comme les cages d'escaliers en resteraient dépourvus. De plus, le treillis présente l'inconvénient de réduire, pour les surveillants du rez-de-chaussée,

B. — Aanpassing van de pensioenen van de geestelijken aan de nieuwe wedden die bij de wet van 31 juli 1963 zijn toegekend.

Een lid vraagt of de kerkelijke pensioenen zullen worden aangepast.

Ofschoon die kwestie onder de Minister van Financiën ressorteert, verstrekt de Minister de volgende inlichtingen.

Twee categorieën van rechthebbenden dienen te worden onderscheiden :

a) bedienaren van de eredienst die vóór 1 juli 1962 pensioengerechtigd zijn : het pensioen van de betrokkenen wordt door de wet van 31 juli 1963 niet gewijzigd; zij hebben evenwel recht op het voordeel van het bepaalde in de wet van 2 augustus 1962 betreffende de rust- en overlevingspensioenen, waarin is bepaald dat het pensioen vanaf 1 juli 1962 met 10 % wordt verhoogd en vanaf 1 januari 1964 met nog eens 3 %.

b) bedienaren van de eredienst die vanaf 1 juli 1962 pensioengerechtigd zijn :

— Het pensioen van deze laatste kategorie moet worden berekend op basis van de bij de wet van 31 juli 1963 vastgestelde wedden.

C. — Gevallen van zelfmoord in de gevangenissen.

Een lid brengt het zelfmoordprobleem in de gevangenissen ter sprake en klaagt de desbetreffende volgens hem verouderde reglementen aan. Bij wijze van voorbeeld haalt hij enkele gevallen aan die hem ter ore zijn gekomen.

De Minister antwoord daarop wat volgt.

Tijdens de jongste vijf jaren zijn er in totaal 12 gevallen van zelfmoord in de gevangenissen gesigneerd, waarvan 4 in 1960, 3 in 1961, 1 in 1962, 2 in 1963 en 2 in 1964 (drie kwartalen).

Op die twaalf zelfmoorden waren er 10 gevallen door verhanging, één persoon sprong door een venster (half-open inrichting van Sint-Andries bij Brugge) en één persoon pleegde zelfmoord door een barbituurpreparaat in te nemen.

De cijfers in verband met de *zelfmoordpogingen* volgen hierna : 22 in 1960, 24 in 1961, 45 in 1962, 45 in 1963 en 31 in 1964 (drie kwartalen).

Op die 167 pogingen noteert men er 83 door verwonding met een scherp voorwerp, 51 verhangingen, 7 gevallen van inslikken van diverse voorwerpen, 6 vergiftigingsgevallen, 2 gevallen van verstikking (verbranden van beddegoed), 1 schedelbreuk (tegen een muur) en 17 gevallen van gevangenen die zich naar beneden hebben geworpen.

Hoevel het snelle en afdoende ingrijpen van het personeel in de overgrote meerderheid der gevallen heeft voorkomen dat de zelfmoordpogingen een dodelijke afloop konden, kan niet worden ontkend dat met het scherpste toezicht niet altijd kan worden belet dat een gevangene zich naar beneden werpt; zijn leven hangt dan af van het toeval en van de omstandigheden bij de val.

Het lijdt geen twijfel dat het plaatsen van metalen tralies tussen de galerijen van de eerste verdieping de mogelijkheden om zich naar beneden te werpen zouden verminderen. Over het algemeen maakt een dergelijke voorzorgsmaatregel evenwel een pijnlijke indruk en neemt die alle risico's niet weg aangezien sommige plaatsen, bij voorbeeld trapkokers, niet zouden beschermid zijn. Daarenboven

la visibilité indispensable sur les galeries supérieures et il est d'un entretien malaisé.

Il convient de remarquer qu'il faut renoncer à 1955 pour trouver un cas de décès par saut au départ d'une galerie et que les 12 suicides qui se sont produits de 1960 à ce jour, constituent un nombre extrêmement faible si on considère que la population totale des établissements pénitentiaires dépasse 5.000 détenus.

En ce qui concerne les cas particuliers évoqués, le premier n'a pu être identifié faute de précisions mais il est certain que, si l'événement est survenu après 1955, il s'agit d'une tentative et non d'un suicide.

Dans le second cas, le suicide a été réalisé par absorption d'une substance que l'autopsie a identifiée comme étant un barbiturique et il résulte du rapport du 17 décembre 1963 du Procureur du Roi à Liège, que « l'expert toxicologue tient pour peu vraisemblable l'identification des barbituriques absorbés par le détenu avec le sirop somnifère délivré fréquemment à l'intéressé par la pharmacie de la prison ».

La mort du condamné ne semble donc pas avoir été causée par l'ingestion massive de ce dernier produit que l'intéressé aurait accumulé, mais par l'absorption d'un poison dont l'origine n'a pu être déterminée.

Sur le plan pénal, l'affaire a fait l'objet d'un non-lieu.

Le dossier ne fait aucune allusion à l'existence d'une bouteille que le condamné aurait utilisée pour y accumuler le sirop somnifère distribué par l'infirmier.

D. — *Les cellules pour détenus.*

Un membre s'est inquiété de l'aménagement de cellules pour détenus dans certains palais de justice.

Le Ministre a répondu qu'il s'intéresse à cette question et qu'il insiste auprès de son collègue, le Ministre des Travaux Publics pour que le nécessaire soit fait.

Il a précisé que jusqu'à présent les mesures suivantes avaient déjà pu être prises :

1. — *Palais de justice de Liège.*

En septembre 1962, le local qui comprenait douze cellules pour détenus a été agrandi et 15 cellules supplémentaires ont été aménagées. En outre, un local a été mis à la disposition du chef de poste de la gendarmerie.

2. — *Palais de justice de Gand.*

Au cours du 1er trimestre 1963, il a été construit au Palais de justice de Gand, 13 nouvelles cellules pour détenus, 1 local pour les gendarmes et des installations sanitaires pour détenus.

3. — *Palais de justice de Bruxelles.*

En 1960, les locaux à l'usage de détenus et de gendarmes, au Palais de justice de Bruxelles, ont été aménagés en vue de les apprécier à leur destination. Les cellules qui étaient inutilisables ont été supprimées et ont fait place à un local pour les gendarmes.

La construction de nouvelles cellules et d'un local pour les gendarmes est prévue dans l'immeuble à construire par

is aan tralies het nadeel verbonden dat de bewakers op de benedenverdieping een minder goed overzicht over de hoger gelegen galerijen hebben en dat ze moeilijk te onderhouden zijn.

Op te merken valt dat men tot 1955 dient terug te gaan om een geval te vinden waarin de sprong van een galerij de dood heeft veroorzaakt en dat de 12 gevallen van zelfmoord van 1960 tot op heden een heel klein aantal zijn als men in aanmerking neemt dat in de strafinrichtingen meer dan 5.000 gedetineerden verblijven.

Over de aangehaalde bijzondere gevallen valt het volgende te zeggen : het eerste kon, bij gebrek aan nauwkeurige gegevens, niet worden geïdentificeerd, maar het staat vast dat het, als het na 1955 is gebeurd, een poging was en geen zelfmoord.

In het tweede geval werd de zelfmoord gepleegd door het innemen van een stof waarvan bij de lijkshouwing gebleken is dat het een barbituraat was, en volgens het verslag d.d. 17 december 1963 van de Procureur des Konings te Luik acht de deskundige-toxicoloog het weinig waarschijnlijk « dat het door de gedetineerde ingenomen barbituraat moeilijk kan worden vereenzelvigd met de slaapdrank die door de apotheek van de gevangenis vaak aan de betrokkenen afgegeven werd ».

De dood van de veroordeelde werd dus blijkbaar niet veroorzaakt door het inslikken van een door de betrokken vergaarde grote hoeveelheid van laatstgenoemd product, maar door het innemen van een vergif waarvan de herkomst niet kon worden vastgesteld.

In strafrechtelijk opzicht heeft de zaak het voorwerp uitgemaakt van een buitenvervolginstelling.

In het dossier staat niets vermeld over een fles die de veroordeelde zou gebruikt hebben voor het vergaren van de door de verpleger bezorgde slaapstroop.

D. — *De cellen voor gedetineerden.*

Een lid handelt over de inrichting van cellen voor gedetineerden in sommige paleizen van justitie.

De Minister antwoordt dat dit probleem zijn aandacht gaande houdt en dat hij bij zijn ambtgenoot, de Minister van Openbare Werken, aandringt opdat het nodige wordt gedaan.

Hij verklaart dat tot op heden de volgende maatregelen konden worden getroffen :

1. — *Paleis van justitie te Luik.*

In september 1962 werd de lokaliteit, die voorheen twaalf cellen voor gedetineerden telde, uitgebreid en werden 15 nieuwe cellen ingericht. Bovendien werd een kamer ter beschikking gesteld van het hoofd van de rijkswachtpost.

2. — *Paleis van justitie te Gent.*

Tijdens het eerste kwartaal van 1963 werden in het paleis van justitie te Gent 13 nieuwe cellen voor gedetineerden gebouwd, 1 lokaal voor de rijkswacht en sanitaire installaties voor gedetineerden.

3. — *Paleis van justitie te Brussel.*

In 1960 werden de lokaliteiten ten gerieve van gedetineerden en rijkswachters in het paleis van justitie te Brussel veranderd om ze beter aan hun bestemming te doen beantwoorden. De onbruikbaar geworden cellen werden vervangen door een lokaal ten behoeve van de rijkswacht.

In het nieuwe door een private firma op de hoek van de Wolstraat en de Quatre-Brasstraat op te richten gebouw,

une firme privée à l'angle de la rue aux Laines et de la rue des Quatre-Bras et pris en location par l'Etat à l'usage de certains services judiciaires, actuellement trop à l'étroit au Palais de justice de Bruxelles.

4. — Palais de justice d'Arlon.

Le Palais de justice d'Arlon est dépourvu de cellules individuelles pour recevoir les prévenus amenés devant le juge d'instruction.

Le procureur du Roi d'Arlon a demandé que des cellules convenables soient aménagées dans ce bâtiment.

Le département envisage l'installation de 4 cabines métalliques dans la salle des détenus.

Le Ministre des Travaux Publics sera invité incessamment à faire construire cette installation par son Administration des bâtiments.

Les articles et l'ensemble du projet de loi contenant le budget du Ministère de la Justice ont été adoptés par 13 voix contre une.

* * *

Le Rapporteur.

F. TERWAGNE.

Le Président,

M.-A. PIERSON.

dat door de Staat werd gehuurd om er bepaalde gerechtelijke diensten onder te brengen, die thans te eng behuisd zijn in het paleis van justitie te Brussel, zullen nieuwe cellen alsmede een lokaal voor de rijkswacht worden gebouwd.

4. — Paleis van justitie te Aarlen.

Het paleis van justitie te Aarlen is voorzien van individuele cellen waarin de verdachten die door de onderzoeksrechter verhoord moeten worden, ondergebracht worden.

De Procureur des Konings te Aarlen heeft gevraagd dat in bedoeld gebouw behoorlijke cellen zouden worden ingericht.

Mijn departement overweegt de inrichting van vier metalen kabines in de zaal voor de gedetineerden.

De Minister van Openbare Werken zal eerstdaags worden verzocht die werken door het Bestuur van de Gebouwen te laten uitvoeren.

De artikelen en het ontwerp in zijn geheel worden aangenomen met 13 stemmen tegen één.

* * *

De Verslaggever,

F. TERWAGNE.

De Voorzitter,

M.-A. PIERSON.

ANNEXE I.**Les arrêts de fin de semaine.**(Période du 1er janvier 1964 au 30 septembre 1964) (1)**I. — Nombre de cas.****A. — Cas où la peine a commencé avant le 1er janvier 1964.**

	Bru-	Gand	Liège	Auditorat géné- ral	Totaux
	xelles				
Peines entièrement subies	11	8	24	—	43
Cas retirés	2	—	5	—	7
Cas d'abandon	—	—	—	—	—
Sursis de la peine pour grâce	—	—	—	—	—
Libérations provisoires	—	—	—	—	—
Total des cas terminés	13	8	29	—	50

B. — Cas où la peine a commencé après le 1er janvier 1964.

Peines entièrement subies	97	33	87	2	219
Cas retirés	14	11	21	—	46
Cas abandonnés	—	1	1	—	2
Sursis de la peine pour grâce	1	—	1	—	2
Libérations provisoires	2	1	—	—	3
Total des cas terminés	114	26	110	—	272
Encore en cours d'exécution le 1 ^{er} octobre 1964	21	12	18	1	52
Total des cas mis en exécution	135	58	128	3	324
Refus	32	10	24	—	66
Total des cas examinés	167	68	152	3	390

II. — Répartition par établissement pénitentiaire. Concerne les seuls cas où la peine a commencé après le 1er janvier 1964.

St. Gilles	78
Liège	40
Hasselt	25
Anvers	22
Gand	15
Verviers	14
Bruges	13
Dinant	11
Namur	11
Tongres	11
Arlon	10
Termonde	10
Audenarde	10
Turnhout	10
Mons	9
Ypres	9
Malines	8
Charleroi	7
Tournai	3
Nivelles	3
Forest	3
Huy	2
Louvain (prison auxiliaire)	2
St. André	1

324

III. — Raisons du retrait.

Ne se sont pas représentés	39
Se sont présentés trop tard	2
Se sont présentés en état d'ivresse	7
Ne se sont pas présentés, prétendument pour cause de maladie, ce qui s'est révélé faux	3
Mauvaise conduite en prison	1
Mauvaise conduite en dehors de la prison	1

53

BIJLAGE I.**Weekeindarresten.**

(Periode van 1 januari 1964 tot 30 september 1964) (1)

I. — Aantal gevallen.**A. — Gevallen met strafbegin vóór 1 januari 1964.**

	Brussel	Gent	Luik	Auditoraat Gene- raal	Totaal
Volledig uitgeboet	11	8	24	—	43
Ingetrokken	2	—	5	—	7
Opgegeven	—	—	—	—	—
Stralopschorsing voor genade	—	—	—	—	—
Voorlopige invrijheidstellingen	—	—	—	—	—
Totaal afgehandelde gevallen	13	8	29	—	50

B. — Gevallen met strafbegin na 1 januari 1964.

Volledig uitgeboet	97	33	87	2	219
Ingetrokken	14	11	21	—	46
Opgegeven	—	—	1	1	2
Stralopschorsing voor genade	1	—	1	—	2
Voorlopige invrijheidstellingen	2	1	—	—	3
Totaal afgehandelde zaken	114	46	110	2	272
Nog in uitvoering op 1 oktober 1964	21	12	18	1	52
Totaal ten uitvoer gelegde gevallen	135	58	128	3	324
Weigeringen	32	10	24	—	66
Totaal onderzochte gevallen	167	68	152	3	390

II. — Spreiding over de strafinrichtingen.

Betreft alleen de gevallen met strafbegin na 1 januari 1964.

St. Gillis	78
Luik	40
Hasselt	25
Antwerpen	22
Gent	15
Verviers	14
Brugge	13
Dinant	11
Namen	11
Tongeren	11
Aarlen	10
Dendermonde	10
Oudenaarde	10
Turnhout	10
Bergen	9
Ieper	9
Mechelen	8
Charleroi	7
Doornik	3
Nijvel	3
Vorst	3
Hoel	2
Leuven (hulpgev.)	2
St. Andries	1

324

III. — Redenen van de intrekking.

Hebben zich niet terug aangeboden	39
Hebben zich te laat aangeboden	2
Hebben zich aangeboden in staat van dronkenschap	7
Hebben zich niet aangeboden zogezegd wegens ziekte, wat onwaar bevonden werd	3
Wangedrag in de gevangenis	1
Wangedrag buiten de gevangenis	1

53

(1) Des tableaux complets pour l'année 1963 sont insérés dans un article de M. Herremans, directeur au Ministère de la Justice, cet article ayant paru dans le numéro de juillet-août 1964 du Bulletin de l'Administration Pénitentiaire.

(1) Volledige tabellen over het jaar 1963 komen voor in een artikel van de heer Herremans, directeur bij het Ministerie van Justitie, dat verschenen is in het nummer van juli-augustus 1964 van het Bulletin van het Bestuur der Strafinrichtingen.

IV. — Libération provisoire.

En vue d'une mesure de grâce	2
Pour cause de grossesse de l'intéressée	1
Pour cause de santé de l'intéressé	2
<hr/>	
	5

**V. — Raisons du refus par les parquets
de l'autorisation de subir une peine en arrêts de fin de semaine.**

Les raisons concernant les seuls refus intervenus entre le 1er janvier 1964 et le 30 juin 1964.

Antécédents	10
Antécédents spécifiques	1
Mauvaise conduite	1
Difficultés incessantes avec la police	1
Conduite indigne envers le parquet	1
<hr/>	
Ivresse	3
Absence d'activité professionnelle régulière	11
Activité professionnelle incompatible avec le régime pénitentiaire	2
Impossibilité de contrôler l'observation des conditions	1
Préférence de l'intéressé pour le régime ordinaire ...	15
Taux de la peine trop élevé	5
Peine déjà en cours d'exécution sous le régime ordinaire	2
Nature des faits	1
Incarcération pour d'autres faits	1
Situation sociale non intéressante	1
Absence de charges de famille	3
Non paiement de pension alimentaire	3
Domicile trop éloigné	2
Domicile inconnu	1
Fuite	3
Infraction aux conditions du régime des arrêts de fin de semaine au cours d'une détention antérieure ...	1
<hr/>	

VI. — Délinquance.

Sont seuls pris en considération les délits commis par des personnes dont la peine a été mise à exécution dans le courant de la période envisagée.

Délits de coulage.

Ivresse au volant	120
Délit de fuite	16
Refus de prise de sang	9
Blessures involontaires	17
Défaut d'assurance	13
Infraction à l'interdiction de conduire	7
Infraction aux règles de la circulation	16
Homicide involontaire	1
<hr/>	
	209

Délits avec voies de fait ou injures.

Coups	30
Rébellion, injures	27
Menaces	5
Outrages	3
Violation de domicile	3
Diffamation ...	1
<hr/>	
	69

Délits contre la propriété.

Vol	25
Vol domestique	10
Détournement de marchandises saisies	1
Vol domestique (gens de maison)	2
Cel frauduleux	1
Recel	3
Destruction	1
Tentative de vol	5
Soustraction frauduleuse	2
Détournement ...	1
<hr/>	
	51

IV. — Voorlopige invrijheidstelling.

Met het oog op genade	2
Wegens zwangerschap van de betrokkenen	1
Wegens de gezondheidstoestand van de betrokkenen	2
<hr/>	
	5

V. — Redenen van de weigering der parketten tot strafuitvoering door middel der weekeindarresten.

Deze redenen hebben uitsluitend betrekking op de weigeringen in de loop van de periode van 1 januari tot 30 juni 1964.

Antecedenten	10
Specifieke antecedenten	1
Slecht gedrag	1
Heeft bestendig moeilijkheden met de politie ...	1
Heeft zich op onwaardige wijze gedragen tegenover het parket ...	1
Levert zich over aan dronkenschap ...	3
Geen regelmatige beroepsbedrijvigheid ...	11
Beroepsbedrijvigheid onverenigbaar met gevangenisregime	2
Naleving van de voorwaarden is niet controleerbaar ...	1
Betrokkene gaf voorkeur aan gewoon regime ...	15
Kwantum straf te hoog ...	5
Strafuitvoering reeds begonnen onder gewoon regime ...	2
Aard der feiten ...	1
Opgesloten wegens andere feiten ...	1
Sociale toestand niet interessant ...	1
Geen gezinslast ...	3
Komt onderhoudsplicht niet na ...	3
Woonplaats te veraf gelegen ...	2
Woonplaats onbekend ...	1
Voortvluchtig ...	3
Had tijdens vorige strafuitvoering de voorwaarden van het regime der weekeindarresten overtreden ...	1

VI. — Misdaad.

Werden alleen genoteerd de misdrijven gepleegd door personen wier straf ten uitvoer is gelegd in de loop van de beschouwde periode.

Verkeersmisdrijven.

Dronkenschap aan het stuur	130
VLuchtmisdrijf	16
Bloedproef geweigerd ...	9
Onvrijwillige verwondingen ...	17
Verzekeringsontduiking ...	13
Stuurverbodovertraving ...	7
Verkeersovertreding ...	16
Onvrijwillige doding ...	1
<hr/>	
	209

Misdrijven met gewelddadigen of smaad.

Slagen	30
Weerstand, smaad ...	27
Bedreigingen ...	5
Beledgingen ...	3
Woonstschenis ...	3
Eroof ...	1
<hr/>	
	69

Misdrijven tegen de eigendom.

Diefstal	25
Huisdiebstal	10
Verduistering van in beslag genomen goederen ...	1
Loonbediendediefstal ...	2
Bedrieglijke verbergting ...	1
Heling ...	3
Vernieling ...	1
Poging diefstal ...	5
Bedrieglijke wegname ...	2
Verduistering ...	1
<hr/>	
	51

Délits divers.

Ivresse	28
Abus de confiance	4
Faux en écritures	7
Escroquerie	1
Abandon de famille	2
Outrage public aux bonnes mœurs	1
Complicité d'adultère	2
Infraction à la loi sur l'alcool	1
Infraction à la loi sur la durée du travail	—
Désertion	1
Non-paiement de pension alimentaire	5
Délaissement d'enfants	1
Attentat à la pudeur	2
Emission de chèques sans provision	2
Banqueroute simple	1
Détention illégale d'armes	1
Excitation à la débauche	1
Extorsion	1
Bris de clôture	1
	62

Total des délits réprimés 391

Diversen.

Dronkenschap	28
Misbruik van vertrouwen	4
Valsheid in geschriften	7
Oplichting	1
Familieverlating	2
Openbare zedenschenisse	1
Medeplichtigheid overspel	2
Overtreding alcoholwet	1
Overtreding arbeidsurenwet	—
Desertie	1
Niet betalen onderhoudsgeld	5
Kinderverwaarlozing	1
Aanranding verbaardheid	2
Uitgifte check zonder dekking	2
Eenvoudige bankbreuk	1
Onwettig wapenbezit	1
Aanhitsing tot ontucht	1
Aftroggelarij	1
Braak van sluiting	1
	62

Totaal der beteugelde misdrijven 391

VII. — Profession des intéressés.

Chauffeur d'auto	47
Ouvrier	28
Ouvrier d'usine	16
Ouvrier mineur	21
Manœuvre	13
Soudeur	7
Employé	10
Mécanicien	8
Débardeur	10
Maçon	4
Magasinier	4
Technicien	3
Monteur	9
Ouvrier métallurgiste	3
Commerçant	13
Représentant	12
Cafetier	9
Peintre	9
Chiffonnier	3
Marchand de bestiaux	2
Électricien	2
Boucher	2
Entrepreneur	3
Médecin	1
Imprimeur	1
Constructeur	1
Plafonneur	2
Fossoyeur	1
Veilleur de nuit	1
Préparateur	1
Vendeur principal	1
Pompiste	1
Chef de gare adjoint	1
Essayeur	2
Machiniste	2
Laineur	1
Surveillant	1
Professeur	1
Ouvrier de brasserie	1
Vendeur de journaux	1
Bûcheron	1
Fleur	2
Ouvrier du textile	1
Comptable	1
Militaire	1
Plongeur	1
Brigadier	1
Charpentier	2
Plombier	4
Ménagère	2
Agent commercial	2
Tailleur	2
Architecte	1
Boulanger	1
Déménageur	1
Industriel	1
Cordonnier	1
Couvreur	1
Restaurateur	1
Journalier	1

VII. — Beroep van de betrokken personen.

Autovoerder	47
Werkman	28
Fabriekarbeider	16
Mijnwerker	21
Handelaar	13
Lasser	7
Bediende	10
Mekanicker	8
Havenarbeider	10
Metser	4
Magazijnier	4
Technieker	3
Monteur	9
Metaalarbeider	3
Handelaar	13
Vertegenwoordiger	12
Caféhouder	2
Schilder	9
Voddenkoopman	3
Veekoopman	2
Elektriker	2
Beenhouwer	2
Aannemer	3
Geneesheer	1
Drukker	1
Constructeur	1
Plafonneerde	2
Grafmaker	1
Nachtwaker	1
Bereider	1
Hooifverkoper	1
Pompist	1
Station assistent	1
Machinist	2
Passer	2
Woller	1
Opzichter	1
Professor	1
Brouwersgast	1
Dagbladverkoper	1
Houthakker	1
Spinner	2
Textielbewerker	1
Boekhouder	1
Militair	1
Duiker	1
Brigadechef	1
Timmerman	2
Loodgieter	4
Huishoudster	2
Handelsagent	2
Kleermaker	2
Architect	1
Bakker	1
Verhuizer	1
Industrieel	1
Schoenmaker	1
Schalledekker	1
Restauranthouder	1
Dagloner	1

Laveur	1
Fontainier	1
Pleur de tuyaux	1
Encaseur	1
Tuiliер	1
Garnisseur	1
Linier	1
Inspecteur des ventes	1
Menuisier	1
Ebéniste	1
Chef d'équipe	1
Photographe	1
Magasinier	1
Marchand de bestiaux	1
Professeur	1
Colporteur	2
Ferrailleur	1
Marchand de fer	1
Carrier	1
Terrassier	3
Démonteur	1
Conducteur	1
Agriculteur	3
Mouleur	1
Démarcheuse	1
Convoyeur	1
Femme à journée	1
Marchand de porcs	1
Sans profession	2
Garagiste	1
Fabriquant	2
Pensionné	1
Forain	1
Ramoneur	2
Soudeur (chantier naval)	1
Technicien-dentiste	1
Armateur	1

Total 324

Afwasser	1
Fonteinier	1
Buizenplooier	1
Inkasseerder	1
Pannebakker	1
Garnierder	1
Vlasbewerker	1
Verkoopinspecteur	1
Schrijnwerker	1
Meubelmaker	1
Ploegbaas	1
Fotograaf	1
Magazijnier	1
Beestenkoopman	1
Leraar	1
Leurder	2
Ijzervlechter	1
Ijzerkoopman	1
Rotsbewerker	1
Grondwerker	3
Demonterder	1
Conducteur	1
Landbouwer	3
Vormer	1
Démarcheuse	1
Begeleider	1
Werkvrouw	1
Varkenskoopman	1
Geen beroep	2
Garagist	1
Fabrikant	2
Gepensioneerde	1
Foorreiziger	1
Schouwveger	2
Scheepslasser	1
Tandentechnieker	1
Reder	1

Totaal 324

ANNEXE II.

La semi-détention.

I. — Nombre de cas.

A. — Cas où la peine a commencé avant le 1er janvier 1964.

	Bru-	Gand	Liège	Gen-	Auditorat
	xelles			ral	Totaux
Peines complètement subies	12	4	3	—	19
Cas retirés par les parquets	1	—	—	—	1
Cas d'abandon par les intéressés ...	—	—	—	—	—
Sursis de la peine pour grâce ...	—	—	1	—	1
Liberations provisoires	—	—	—	—	—
Total des cas terminés	13	4	4	—	21

B. — Cas où la peine a commencé après le 1er janvier 1964.

Peines complètement subies	112	40	130	5	287
Cas retirés par les parquets	24	3	9	—	36
Cas d'abandon par les intéressés ...	—	—	—	—	—
Sursis de la peine pour grâce ...	2	1	—	—	3
Liberations provisoires	6	3	5	—	14
Total des cas terminés	144	47	144	6	340
Encore en cours d'exécution le 1 ^{er} octobre 1964	26	4	8	1	39
Total des cas mis en exécution ...	170	51	152	6	379
Refus	36	13	32	—	81
Total des cas examinés	206	64	184	6	460

II. — Répartition par établissements pénitentiaires.

Concerne les seuls cas où la peine a commencée après le 1er janvier 1964.

St. Gilles	87
Liège	64
Charleroi	37
Namur	34
Gand	30
Verviers	25
Anvers	19
Mons	15
Hasselt	14
Malines	9
Termonde	7
Audenarde	7
Arlon	5
Bruges	5
Tournai	5
Turnhout	5
Dinant	3
Nivelles	3
Huy	2
Ypres	1
St. André	1
Tongres	1

379

III. — Raisons du retrait.

Ne se sont pas représentés	21
Se sont présentés en état d'ivresse	9
Activité professionnelle irrégulière	3
Incarcération sous mandat d'arrêt	1
Ne s'est pas présenté pour subir la peine sous le régime de la semi-détention	1
Sans mention du motif	1
Pour inobservation des conditions	1

37

BIJLAGE II.

Beperkte hechtenis.

I. — Aantal gevallen.

A. — Gevallen met strafbegin vóór 1 januari 1964.

	Brussel	Gent	Luik	Gene-	Auditoraat
				raal	Totalen
Volledig uitgeboet	12	4	4	—	19
Ingetrokken door parketten	1	—	—	—	1
Opgegeven door betrokkenen	—	—	—	—	—
Strafopschorsing voor genade ...	—	—	1	—	1
Voorlopige invrijheidstellingen ...	—	—	—	—	—
Totaal der afgehandelde gevallen	13	4	4	—	21

B. — Gevallen met strafbegin na 1 januari 1964.

Volledig uitgeboet	112	40	130	5	287
Ingetrokken door parketten	24	3	9	—	36
Opgegeven door betrokkenen ...	—	—	—	—	—
Strafopschorsing voor genade ...	2	1	—	—	3
Voorlopige invrijheidstellingen ...	6	3	5	—	14
Totaal afgehandelde zaken	144	47	144	5	340
Nog in uitvoering op 1 oktober 1964	26	4	8	1	39
Totaal ten uitvoer gelegde gevallen	170	51	152	6	379
Weigeringen	36	13	32	—	81
Totaal onderzochte gevallen	206	64	184	6	460

II. — Spreiding over de strafinrichtingen.

Betreft alleen de gevallen met strafbegin na 1 januari 1964.

St. Gillis	87
Luik	64
Charleroi	37
Namen	34
Gent	30
Verviers	25
Antwerpen	19
Bergen	15
Hasselt	14
Mechelen	9
Dendermonde	7
Oudenaarde	7
Aarlen	5
Brugge	5
Doornik	5
Turnhout	5
Dinant	3
Nijvel	3
Hoei	2
Ieper	1
St. Andries	1
Tongeren	1

379

III. — Redenen van de intrekking.

Hebben zich niet terug aangeboden	21
Hebben zich in dronken toestand aangeboden	9
Onregelmatige arbeidsbedrijvigheid	3
Opgesloten onder aanhoudingsbevel	1
Bood zich niet aan om straf onder het stelsel van beperkte hechtenis te ondergaan	1
Zonder vermelding van reden	1
Wegens niet naleving der voorwaarden	1

37

IV. — Libération provisoire.

Pour cause de santé	3
Après paiement d'un tiers des amendes et des frais judiciaires	11
Dans l'attente d'une mesure de grâce	3
	—
	17

V. — Raisons du refus par les parquets de l'autorisation de subir une peine en semi-détention.

Les raisons concernent les seuls refus intervenus entre le 1er janvier 1964 et le 30 juin 1964.

Antécédents	14
Antécédents spécifiques	6
Mauvaise conduite	5
L'intéressé ne mérite aucune faveur	3
Ivresse	4
Nouvelles poursuites	1
Aucune activité professionnelle régulière	14
Heures de travail incompatibles avec l'horaire de la prison	3
Activité professionnelle incompatible avec le régime pénitentiaire	1
Refus d'admettre les conditions imposées	1
	—
Préférence de l'intéressé pour le régime ordinaire	6
Taux de la peine trop élevé	6
Peine en cours d'exécution sous le régime ordinaire	5
Non-paiement d'une amende supplémentaire	3
Situation sociale sans intérêt	2
Absence de charges de famille	9
Absence de paiement de pension alimentaire	1
Domicile trop éloigné	2
Séjours fréquents de l'intéressé à l'étranger pour des raisons professionnelles	1
Introduction tardive de la demande	1
L'intéressé ne répond pas à la convocation du service social aux fins d'enquête	1

VI. — Défauts.

Défauts de roulage.

Ivresse au volant	116
Infraction aux règles de la circulation	30
Blessures involontaires	23
Défaut d'assurance	22
Délit de fuite	16
Infraction à l'interdiction de conduire	5
Refus de prise de sang	1
Homicide involontaire	5
	—
	218

Défauts avec voies de fait ou injures.

Coups	52
Rébellion; injures	36
Menaces	7
Port d'arme prohibée	3
Violation de domicile	2
	—
	100

Défauts contre la propriété.

Vol	48
Vol domestique	13
Vol domestique (gens de maison)	1
Tentative de vol	3
Destruction	4
Détournement	8
Recel	7
	—
	84

IV. — Voorlopige invrijheidstelling.

Om gezondheidsredenen	3
Na betaling van één derde der boeten en gerechtskosten	11
In afwachting van genade	3
	—
	17

V. — Redenen van de weigering der parketten tot strafuitvoering door middel van beperkte hechtenis.

Deze redenen hebben uitsluitend betrekking op de weigeringen in de loop van de periode van 1 januari 1964 tot 30 juni 1964.

Antecedenten	14
Specifieke antecedenten	2
Slecht gedrag	5
Betrokkene verdient geen gunst	3
Levert zich over aan dronkenschap	4
Nieuwe vervolgingen	1
Geen regelmatige beroepsbedrijvigheid	14
Arbeidsuren onverenigbaar met gevangenisuren	3
	—
Beroepsbedrijvigheid onverenigbaar met strafuitvoeringsregime	1
Betrokkene weigert de opgelegde voorwaarden te aanvaarden	1
Betrokkene gaf voorkeur aan gewoon regime	6
Kwantum straf te hoog	6
Strafuitvoering reeds begonnen onder gewoon regime	5
Niet-betaling van bijkomende boeten	3
Sociale toestand niet interessant	2
Geen gezinslast	9
Betrokkene komt zijn onderhoudsplicht niet na	1
Woonplaats te ver afgelegen	2
Betrokkene is om beroepsredenen vaak in het buitenland	1
Aanvraag laattijdig ingediend	1
Betrokkene geeft geen gehoor aan de oproep van de sociale dienst ter fine van onderzoek	1

VI. — Misdrijven.

Verkeersmisdrijven.

Dronkenschap aan het stuur	116
Verkeersovertredingen	30
Onvrijwillige verwondingen	23
Verzekeringsontduiking	22
Vluchtmisdrijf	16
Stuurverbodovertreding	5
Bloedstaalweigering	1
Onvrijwillige doding	5
	—
	218

Misdrijven met gewelddadigen of smaad.

Slagen	52
Weerstand, smaad	36
Bedreigingen	7
Dragen verboden wapen	3
Woonstschenning	2
	—
	100

Misdrijven tegen de eigendom.

Diefstal	48
Huisdiefstal	13
Loonbedienden-diefstal	1
Poging diefstal	3
Vernieling	4
Verduistering	8
Heling	7
	—
	84

Délits divers.

Ivresse	39
Faux nom	1
Faux en écritures	15
Tromperie	3
Escroquerie	6
Abus de confiance	4
Outrage public aux bonnes mœurs	11
Chèque sans provision	1
Attentat à la pudeur	4
Entretien de concubine	1
Abandon de famille	17
Documents immoraux	1
Complicité d'adultère	1
Infraction à la loi sur l'alcool	1
Chantage	1
Infraction à la réglementation sur la sécurité sociale	1
Vente à prix exagérés	1
Désertion	3
Allocations de chômage perçues indûment	2

112

Diversen.

Dronkenschap	39
Valse naam	1
Valsheid in geschriften	15
Afzetterij	3
Oplichting	6
Misbruik van vertrouwen	4
Openbare zedenschennis	11
Check zonder dekking	1
Aanranding der eerbaarheid	4
Onderhoud van bijzit	1
Familieverlating	17
Zedeloze documenten	1
Medeplichtigheid aan overspel	1
Overtreding alcoholwet	1
Afpersing	1
Overtreding maatschappelijke zekerheidsreglementering	1
Verkoop overdreven prijzen	1
Desertie	3
Onrechtmatige werklozensteun	2

112

VII. — Profession des intéressés.

Chauffeur d'auto	54
Ouvrier	42
Employé	16
Ouvrier d'usine	13
Soudeur	8
Maçon	11
Ouvrier métallurgiste	5
Monteur	9
Ouvrier mineur	11
Garçon	2
Ouvrier du textile	3
Plafonneur	2
Placeur de tuyaux	2
Mancœuvre	22
Homme de peine	1
Cordier	1
Ouvrier de boulangerie	1
Militaire de carrière	1
Ouvrier papetier	1
Magasinier	3
Ouvrier du bois	1
Technicien d'isolation	1
Vendeur de journaux	1
Aide-maçon	1
Batelier	1
Contremaitre	1
Linotypiste	3
Prospecteur	1
Rinceur	1
Débardeur	4
Laveur de vitres	3
Mécanicien	9
Electricien	4
Dessinateur	2
Vendeur	2
Ajusteur	2
Téléphoniste	1
Comptable	4
Serveuse	1
Conducteur de grue	1
Cuisinier	1
Commerçant	13
Peintre	12
Entrepreneur	7
Représentant	12
Plombier	6
Placeur d'antennes	2
Boucher	3
Colporteur	2
Ingénieur	2
Agriculteur	6
Géomètre	1
Conseiller fiscal	1
Indépendant	2
Industriel	1
Ardoisier	2
Médecin	1
Pharmacien	1
Epicier	1
Tailleur	1
Cordonnier	1

VII. — Beroep van de betrokken personen.

Autovoerder	54
Werkman	42
Bediende	16
Fabrieksarbeider	13
Lasser	8
Metser	11
Metaalarbeider	5
Monteerder	9
Mijnwerker	11
Kelner	2
Textielarbeider	3
Plafonneerde	2
Buizenlegger	2
Handlanger	22
Sjouwer	1
Koordenvlechter	1
Bakkersgast	1
Beroepsmilitair	1
Papierbewerker	1
Magazijnier	3
Houtbewerker	1
Isoleerde	1
Dagbladverkoper	1
Metsierdiender	1
Scheepsman	1
Ploegbaas	1
Letterzetter	3
Prospector	1
Flessenspoeler	1
Dokwerker	4
Ruitenvasser	3
Mekanieker	9
Electrieker	4
Tekenaar	2
Verkoper	2
Paswerker	2
Telefonist	1
Boekhouder	4
Dienster	1
Kraandrijver	1
Kok	1
Handelaar	13
Schilder	12
Aannemer	7
Vertegenwoordiger	12
Loodgieter	6
Antenneplaatser	2
Beenhouwer	3
Leurder	2
Ingenieur	2
Landbouwer	6
Landmeter	1
Fiscaal raadgever	1
Zelfstandige	2
Industrieel	1
Schaliedekker	2
Genesheer	1
Apotheker	1
Kruidenier	1
Kleermaker	1
Schoenmaker	1

Dentiste	1
Agent commercial	1
Garnisseur	4
Boulanger	2
Batelier	1
Laborant	1
Portier	2
Technicien	3
Chef de service	1
Fournisseur	1
Machiniste	1
Contremaire	1
Propagandiste	1
Vitrer	1
Plafonneur	1
Secrétaire	1
Mouleur	1
Constructeur	1
Ramoneur	1
Coiffeur	1
Aiguiseur	2
Architecte	1
Assureur	1
Cafetier	8
Menuisier	6
Cinéaste	1
Pensionné	1
Garagiste	1

379

Tandarts	1
Handelsagent	1
Garnierder	4
Bakker	2
Schipper	1
Laborant	1
Portier	2
Technieker	3
Dienstchef	1
Leverancier	1
Machinist	1
Meestergast	1
Propagandist	1
Ruitenzetter	1
Stukadoor	1
Secretaris	1
Vormer	1
Constructeur	1
Schouwveger	1
Haarkapper	1
Schaarslijper	2
Architekt	1
Verzekeraar	1
Caféhouder	8
Schrijnwerker	6
Kineast	1
Gepensioneerde	1
Garagehouder	2

379